

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KAHRAMANMARAŞ BAŞKONUŞ YAYLASI MESİRE
ALANI'NIN REKREASYONEL ÖZELLİKLERİNİN
SOSYO-EKONOMİK BAKIMDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

LEYLA BOZKURT

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

KAHRAMANMARAŞ 2022

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KAHRAMANMARAŞ BAŞKONUŞ YAYLASI MESİRE
ALANI'NIN REKREASYONEL ÖZELLİKLERİNİN
SOSYO-EKONOMİK BAKIMDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ

LEYLA BOZKURT

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

KAHRAMANMARAŞ 2022

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

LEYLA BOZKURT

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bilgilerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

**KAHRAMANMARAŞ BAŞKONUŞ YAYLASI MESİRE ALANI'NIN
REKREASYONEL ÖZELLİKLERİNİN SOSYO-EKONOMİK BAKIMDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

LEYLA BOZKURT

ÖZET

Doğal alanlar ekoturizm ve rekreasyonel amaçlı kullanımlar için yüksek kaynak değerlerine sahiptir. Bu doğal alanların değeri ise kullanım tipine, miktarına, süresine ve özelliklerine bağlı olarak değişmekte ve zamanla bozulabilmektedir. Araştırma alanı Kahramanmaraş Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde yer alan Başkonuş Yaylası Mesire Alanıdır. Bu çalışmada, araştırma alanının rekreasyonel özelliklerinin sosyo-ekonomik ve yönetsel açıdan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için anket ve gözleme dayalı teknikler uygulanarak derlenen veri, nonparametrik ilişki analizi yöntemleri ile değerlendirilmiştir. Ki-kare testi sonucuna göre ödeme gönüllülüğü ile sırasıyla gelir düzeyi, öğrenim düzeyi, çalışılan sektör ve orman içi mesire alanını ziyaret sıklığı gibi parametreler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Araştırma alanı, yayla turizmi, doğa yürüyüşü, botanik ve fauna gözlemciliği gibi birçok ekoturizm tür ve aktivitelerine uygun olup, genelde hava sıcaklığının arttığı dönemlerde ziyaretçiler tarafından tercih edilmektedir. Ancak araştırma alanından ekoturizm ve rekreasyonel kullanımlar açısından daha etkin yararlanabilmek için tanıtımına önem verilmesi ve mevcut donanımın bu kullanımlara uygun geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Başkonuş Yaylası-Rekreasyon-Sosyo-Ekonomik

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Fen Bilimler Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Ocak/2022

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ömer EKER

Sayfa Sayısı: 77

**SOCIO-ECONOMIC EVALUATION OF RECREATIONAL FEATURES OF BAŞKONUŞ
HIGHLAND PICNIC AREA IN THE DIRECTORATE OF FOREST ENTERPRISE OF
KAHRAMANMARAŞ**

(M.Sc. THESIS)

LEYLA BOZKURT

ABSTRACT

Natural areas have high resource values for ecotourism and recreation uses. Resource value of these natural areas may change depending on utilization type, amount, duration and other characteristics, and may deteriorate over time. The research area is Başkonuş Highland Picnic Area, located within the boundaries of the Directorate of Forest Enterprise of Kahramanmaraş. This study is aimed at examining recreational characteristics of the research area in terms of socio-economic and administrative aspects. In order to achieve this goal, the data compiled by applying survey and observation-based techniques were evaluated with nonparametric correlation analysis methods. According to the results of Chi-square test, statistically significant relations were found between willingness to pay (WTP) and other parameters such as income level, education level, sector of work field and frequency of visits to the forest recreation area. The research area is suitable for many types and activities of ecotourism such as highland tourism, trekking, flora and fauna observation, and is generally preferred by visitors during the periods when temperature increases. However, in order to benefit more effectively from the research area in terms of ecotourism and recreational uses, the existing equipment should be improved and the site's promotion should be made at a sufficient level.

Keywords: Başkonuş Highland-Recreation-Socio-Economic

Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Forest Engineering, January/2022

Supervisor: Asst. Prof. Dr Ömer EKER

Page number:77

TEŞEKKÜR

“Kahramanmaraş Başkonuş Yaylası Mesire Alanı'nın Rekreatyonel Özelliklerinin Sosyo-ekonomik Bakımdan Değerlendirilmesi” adlı bu alıőma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Orman Fakóltesi, Orman Mühendisliği Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Yüksek lisans tez konusunun seğiminde, planlanmasında görüş ve düşünceleriyle yol gösteren, çalıőmalarımın her aőamasında sağladığı bilgi birikimi ve desteklerinden dolayı değerli danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Ömer EKER'e sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, değerli katkıları için Sayın Prof. Dr. Sultan BEKİROĞLU ve Sayın Doç.Dr. őule KISAKÜREK'e, teşekkür ederim.

Arazi çalıőmalarım sırasında yardımlarını esirgemeyen kardeőim Fatma Nur ÇETİNKAYA'ya, Büőra ÇETİNKAYA'ya, Deniz BOZKURT'a ve ikinci annem Fatma BOZKURT'a, istatistiksel analizlerin gerçekleőtirilmesinde katkıda bulunan çok değerli Dr. Bülent ABİZ'a ve desteklerini her daim üzerimde hissettiğim arkadaőlarıma teşekkür ederim.

Son olarak bu günlere gelmemde çok büyük emekleri olan, maddi ve manevi olarak ellerindeki tüm imkânları benden esirgemeyen ve arazi çalıőmalarımda da en büyük destekcim olan değerli annem Mürüvvet ÇETİNKAYA'ya, babam Üzeyir ÇETİNKAYA'ya ve eőim Cuma BOZKURT' a sonsuz sevgi ve teőekkürlerimi sunarım.

Leyla BOZKURT

KAHRAMANMARAş

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	vii
EKLER DİZİNİ	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ.....	1
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	13
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	30
3.1. Materyal.....	30
3.1.1. Araştırma alanının genel tanıtımı	30
3.1.1.1. Coğrafi konum.....	30
3.1.1.2. İklim	32
3.1.1.3. Jeolojik yapı.....	33
3.1.1.4. Genel toprak özellikleri	33
3.1.1.5. Flora.....	35
3.1.1.6. Fauna	37
3.1.2. Rekreatiyonel özellikleri.....	37
3.1.2.1. Başkonuş yaylası orman içi mesire alanının rekreatiyonel açıdan değerlendirilmesi	37
3.1.2.2. BYOİMA’nda yapılan rekreatiyonel etkinlikler ve parkurlar.....	37
3.1.2.3. Alan üzerindeki yasal kısıtlar (sit ülke kararları, kıyı kanunu, karayolları istimlak sınırı, turizm alanı ve merkezi vb.).....	43
3.2. Yöntem	44
4. BULGULAR.....	46
4.1. Yıllar itibariyle ziyaretçi sayıları ve giriş ücretleri.....	46

4.2. Anket değerlendirme sonuçları	47
4.2.1. Katılımcıların cinsiyet durumu	47
4.2.2. Katılımcıların eğitim düzeyleri	47
4.2.3. Katılımcıların yaş grubu	48
4.2.4. Katılımcıların BYOİMA'nın varlığını öğrenme kaynakları	48
4.2.5. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım şekli.....	48
4.2.6. Katılımcıların BYOİMA'ndaki etkinlik çeşitleri.....	49
4.2.7. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret etme sıklıkları.....	49
4.2.8. Katılımcıların BYOİMA'nı tercih etme nedenleri.....	50
4.2.9. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım mesafeleri	50
4.2.10. Katılımcıların giriş ücreti ödeme eğilimi	51
4.2.11. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret sıklığı.....	51
4.2.12. Katılımcıların BYOİMA'na Ulaşım Masrafı.....	52
4.2.13. Katılımcıların hanehalkı gelirin katkı durumu	52
4.2.14. Katılımcı gruplarının birey sayısı	52
4.2.15. Katılımcıların aylık gelirleri	53
4.2.16. Katılımcıların Başkonuş Yaylası Orman İçi Mesire Alanının rekreasyon olanakları hakkındaki görüşleri	54
4.3. Ki-Kare Testlerine Ait Bulgular	56
4.3.1. Öğrenim düzeyi ile ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki	56
4.3.2. Ulaşım mesafesi ile ödeme eğilimi arasındaki ilişki	57
4.3.3. Çalışılan sektör ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki	57
4.3.4. Gelir düzeyi ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki	58
4.3.5. Ziyaret sıklığı ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki.....	59
4.3.6. Ziyaret sıklığı ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki.....	60
5. SONUÇ VE TARTIŞMA	61
KAYNAKLAR.....	64
EKLER	72
ÖZGEÇMİŞ.....	77

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Şekil 3.1. Araştırma alanının konumu ve Google earth görüntüsü (Abız, 2020)	31
Şekil 3.2. Başkonuş Orman İçi Mesire Alanı'nından görünüm (Foto: Leyla Bozkurt) ..	32
Şekil 3.3. Başkonuş Dağı'nın fitocoğrafik bölgelere dağılımı ve Anadolu Çaprazı	36
Şekil 3.4. Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru hava fotoğrafı (OGM, 2020)	38
Şekil 3.5. Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru amenajman haritası	38
Şekil 3.6. Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru memleket haritası (OGM, 2020)	39
Şekil 3.7. Ekoturizm alanı ahşap merdiven kısmı (Foto: Leyla Bozkurt)	39
Şekil 3.8. Kapasitesi 5 kişilik olan seyir terası (Foto: Leyla Bozkurt)	40
Şekil 3.9. Başkonuş ekoturizm alanı bisiklet parkuru başlangıç noktası (Foto: Leyla Bozkurt)	40
Şekil 3.10. Başkonuş ekoturizm alanı ATV turları başlangıç noktası (Foto: Leyla Bozkurt)	41
Şekil 3.11. Başkonuş ekoturizm alanı ahşap merdiven kısmı(Foto: Leyla Bozkurt)	42
Şekil 3.12. Başkonuş ekoturizm alanı Sedir parkuru başlangıç ve bitiş noktası (Foto: Leyla Bozkurt)	42
Şekil 3.13. Başkonuş ekoturizm alanı başlangıç noktası (Foto: Leyla Bozkurt)	43
Şekil 4.1. BYOİMA'nın son beş yıllık (2016-2020) ziyaretçi sayısı (KOBM, 2021)	46
Şekil 4.2. BYOİMA'nın son üç yıllık (2018-2020) giriş ücreti düzeyleri (KOBM, 2021) ..	47
Şekil 4.3. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım uzaklığı	51
Şekil 4.4. Katılımcıların giriş ücreti ödeme eğilimi	51
Şekil 4.5. Katılımcıların ulaşım masrafı	52

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa No

Çizelge 1.1. Türkiye'nin sahip olduğu rekreasyon alanlarının yıllar itibarıyla dağılımı, 1958-2020 (OGM, 2021).....	9
Çizelge 1.2. Türkiye'de ki rekreasyon alanlarının illere göre dağılımı (OGM, 2021).....	10
Çizelge 3.1. Araştırma alanının 1984-1994 yılları arası Andırın meteoroloji istasyonu (denizden yükseltisi 1050 m) (DMİ,1995)	33
Çizelge 4.1. Katılımcıların eğitim düzeyleri	47
Çizelge 4.2.Katılımcıların yaş gruplarına dağılımı	48
Çizelge 4.3. Katılımcıların BYOİMA'nı öğrenme kaynakları	48
Çizelge 4.4. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım şekli	49
Çizelge 4.5. Katılımcıların BYOİMA'nda tercih ettiği etkinlikler	49
Çizelge 4.6. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret etme sıklıkları	50
Çizelge 4.7. Katılımcıların BYOİMA'nı tercih etme nedenleri	50
Çizelge 4.8. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım mesafeleri.....	51
Çizelge 4.9. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret sıklığı	52
Çizelge 4.10. Katılımcı grupların birey sayısı.....	53
Çizelge 4.11. Katılımcıların aylık gelirleri.....	53
Çizelge 4.12. Katılımcıların BYOİMA hakkındaki düşünceleri	54
Çizelge 4.13. Öğrenim Düzeyi ile Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki	57
Çizelge 4.14. Ulaşım mesafesi ile ödeme eğilimi arasındaki ilişki.....	57
Çizelge 4.15. Çalışılan Sektör ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki	58
Çizelge 4.16. Gelir Düzeyi ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki	58
Çizelge 4.17. Ziyaret sıklığı ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki	59
Çizelge 4.18. Ziyaret Sıklığı ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki ilişki.....	60

EKLER DİZİNİ

Sayfa No

Ek 1. Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yeri Değerlendirme Anket Formu 72

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

BYOİMA: Başkonuş Yaylası Orman İçi Mesire Alanı

DPT : Devlet Planlama Teşkilatı

FAO : Food and Agriculture Organization

IUCN : Dünya Tabiatı Koruma Birliği (The World Conservation Union
International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources)

KOBM : Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü

ODOÜ : Odun Dışı Orman Ürünleri

OGM : Orman Genel Müdürlüğü

n : Ana Kitle Büyüklüğü

t : Güven Katsayısı

p : Ölçülmek İstenen Büyüklüğün Ana Kitlede Bulunma Oranı

d : Örneklem Hatası

1. GİRİŞ

Son yıllarda nüfusun hızla artış göstermesi, sanayileşme, kırsaldan kent merkezlerine göçün artması, kentlerde insanların yaşam kalitesini negatif yönde etkilemektedir. Yirminci yüzyılın başlarında 1,6 milyar civarında olan dünya nüfusunun yaklaşık % 13'ü kent merkezlerinde yaşamaktaydı (Knapp 2010). Günümüzde hızlı kentleşme ile beraber 2005 yılında kent merkezlerinde yaşayan dünya nüfusu % 49,2'ye ulaşırken, 2030 yılında bu oranın % 60'a ulaşması beklenmektedir (Cincotta ve Gorenflo, 2011; Saylan ve Blumstein, 2011).

Küresel ölçekte gerçekleşen bu değişime paralel olarak Türkiye'de de 1950'li yıllardan sonra sosyal ve ekonomik koşullardan dolayı kırsaldan şehirlere doğru bir göç hareketi başlamış ve 2000'li yıllarda nüfusun % 75'i kent merkezlerini tercih etmiştir (Tezcan, 2008; TUIK, 2009). Kent alanlarının genişlemesiyle birlikte ortaya çıkan ekolojik sorunların giderilmesinin yanı sıra bu sorunların insanlar üzerinde oluşturduğu psikolojik ve fiziksel baskıları minimum düzeye indirmek çağdaş toplumların endişeleri olur iken (Güneş ve Kurdoğlu, 1999; Uzun ve Müderrisoğlu, 2010), yeşil alanların ve dolayısıyla ormanların toplum sağlığı üzerindeki olumlu etkilerini kent insanının hizmetine sunmak temel bir ihtiyaç haline gelmiştir (Turna 2010). Diğer taraftan yoğun iş temposu, insanların kendilerini fiziksel ve ruhsal yönden yenileyebilmeleri ve yeniden enerji depolayabilmeleri için çeşitli arayışlara girmelerine sebep olmuştur. Bu arayışlar; bireylerin serbest zamanları içerisinde günlük yaşamın disiplinli ve yorucu geçen çalışma saatlerinin etkisinden kurtulmak, istirahat etmek ve daha iyi vakit geçirmek maksadıyla yaptıkları bir takım aktiviteleri kapsamaktadır (Uzun ve Altunkasa, 1991).

Çoğu kez şehirlerdeki yaşam şartları ile insanların aradığı çevre arasında bir örtüşme sağlanamadığından, bu dengeyi kurabilmek için birey, doğa eksenli rekreasyonel aktivitelere gereksinim duymaktadır (Akten, 2003). Rekreasyon, kısaca "bireyin davranışlarını zihinsel düzeyde etkileyen çeşitli eylem ve aktiviteler" olarak tanımlanabilir (Douglass, 1975). Bir başka tanıma göre, rekreasyon, bir kişinin bedensel ve psikolojik olarak dinlenmek ve enerji depolayıp yenilenmesi amacıyla, serbest zamanında, kendi iradesiyle, kültürel birikimine göre mevcut ekonomik koşulları ölçüsünde ve ticari herhangi bir beklentisi olmadan, kapalı veya açık alanda yaptığı etkinliklerin tamamını kapsamaktadır. Bu bakımdan rekreasyon, insanoğluna kattığı yapıcı ve pozitif özellikleri nedeniyle önemli bir ihtiyaçtır (Talay ve ark., 2010). Şehir merkezlerinde veya

yakınlarında olsun ya da olmasın orman alanları, eski zamanlardan günümüze rekreasyonun çeşitli aktivitelerine konu olmaktadır. Bundan dolayı konumsal bakımdan şehir içinde veya yakınlarında bulunan mesire alanlarının da asli işlevi rekreasyon taleplerini karşılamaya odaklanmaktadır. 1950'li yıllardan itibaren çoğu endüstri ülkelerinde, bazı orman alanları eğlenme ve dinlenme yeri olarak tahsis edilmeye başlanmıştır (Erdönmez ve ark., 2010). Bununla birlikte sosyo ekonomik gelişmelere bağlı olarak toplumsal ihtiyaçlardaki farklılaşmalar ve çeşitlenmeler, dinlenme ve eğlenme ihtiyacı yönündeki taleplerin giderek artmasına neden olmuştur.

1980'lerde, 1960 ve 1970'lerin sonunda neredeyse tüm sanayileşmiş ülkelerde meydana gelen küresel çevre sorunlarının yükselişini takiben ekoturizm " terimi önem kazanmıştır (Kamieniecki, 1993). "Eko-turizm" teriminin tanımı ilk olarak 1987 yılında Ceballos-Lascurain tarafından, "insan faktörü tarafından kirletilmemiş ve bakir kalabilen doğal alanlara, manzaralara, vahşi hayvanların ve bitki örtüsünün yanı sıra geçmişten gelen ve günümüzde mevcudiyetini koruyan hayran olunası kültürel değerleri incelemek ve özel çalışmalar yapmak maksadıyla yapılan seyahatlerdir" şeklinde yapılmıştır. İlk tanımlamalarda turizm kaynaklarının korunması fikri üzerine odaklanılırken, 1990'larda geçmiş dönemlerdeki fikir beyanları korunarak sürdürülebilirlik konusundaki yeni literatürde sürdürülebilir kalkınma teorisi tamamlanmıştır (Çalışkan, 2018).

Bir diğer tanımda ekoturizm, kalkınma politikalarıyla ilkelerinin, yerel halkla toplulukların turizmin geliştirilmesi sürecinde yer alması vasıtasıyla, doğal ve kültürel miras da dâhil olmak üzere çevresel mirasın korunmasına dayanan bir sürdürülebilir turizm türü olarak ifade edilmektedir (Mahravan, 2012). Deniz, kum ve güneşin haricindeki doğal güzellikleri, kültürel unsurları ve tarihi yöreleri kendine kaynak edinmiş olan turizm sektöründe çevresel bozulmalara yönelik bir alternatif sunmak suretiyle sürdürülebilirlik çerçevesinde şekillenmekte olan ekoturizm, ekolojik sistemin muhafaza edilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılmasına ilişkin sorumluluk taşımakta olan doğa temeline dayalı bir turizm faaliyeti niteliğindedir.

Turizm ve rekreasyon etkinlikleri büyük ölçüde uyuşan etkinliklerdir; ama bir eğlence-dinlenme faaliyetinin, turizm olarak ifade edilmesi için yer değişikliği zorunlu iken, birey bulunduğu yerde de rekreasyonel etkinlikler yapabilir. Bununla birlikte, turistik etkinliklerde konaklama zorunlu iken, rekreasyon günü birlik de gerçekleştirilmektedir (Genç, 2017). Pehlivanoğlu'na (1987) göre orman içi rekreasyon; doğal veya suni her çeşit orman alanında yapılabilen, tipik bir ziyaretçi gurubu olan, kullanılan kaynakların

özelliklerine ve kullanım amaçlarına göre aktivite çeşitliliğinde önemli değişiklikler olması gibi özellikler taşımaktadır. Bundan dolayı Gülez (1983), orman içi rekreasyonun, farklı etkinliklerle gününbirlik olabileceği gibi hafta sonlarını da kapsayabileceğini belirtmektedir. Literatürde, orman rekreasyonu, orman içinde ve yabanıl ortamdaki tabii kaynaklara bağlı rekreasyon aktiviteleri ve tecrübeleri olarak da ifade edilmektedir (Hammit, 2004). Öte yandan bazı araştırmacılara göre yetersiz koruma ve insan kaynaklı faaliyetler bu tarz yerlerde bir takım tehlikelere neden olmaktadır (Sanderson ve ark., 2002). Yüksek ve ark. (2008) Artvin ilinde yaptıkları bir araştırmada, Kafkasör şenlik yerine gelişigüzel giriş yapan araçların toprak sıkışmasına neden olduğu ve egzozlarından çıkan gazların bitki taksonları için risk oluşturduklarını belirtmişlerdir. Türkiye’de yapılmış orman içi dinlenme alanlarının bir bölümünün aşırı kullanımdan dolayı doğal yapısının bozulduğu, bir bölümünün de katılımcı yetersizliği nedeniyle amaca uygun bir biçimde kullanılmadığı yönünde tespitler bulunmaktadır (Pak ve Türker 2004; Yüksek ve ark. 2010).

Kent merkezlerinde meydana gelen hızlı nüfus artışı yeni yaşam ve ticaret yerlerinin sayısının artmasına neden olurken, orman alanlarının azalmasına yol açmaktadır. Bu yerlerde yaşayan insan toplulukları serbest zamanlarında mesire yerleri, parklar, kent ormanları, milli parklar, tabiat parkları gibi açık hava dinlenme yerlerine yönelmektedir. Dolayısıyla orman alanları ve parklar bireylerin yaşamsal ihtiyaçları için önemli bir role sahiptir. Rekreasyonel aktivitelere duyulan gereksinim, rekreasyon faaliyetlerinin bireysel ve toplumsal olarak oluşturduğu faydalardan meydana gelmektedir (Önder, 2003: 31; Ağyar vd., 2012: 16). Rekreasyon aktivitelerinin kişiye sağladığı faydalar; bedensel ve psikolojik iyileşme, sosyalleşme, çalışma performansını ve üretkenliğini artırma, bireysel yetenek ve becerileri geliştirme şeklinde sıralanabilir. Topluma yönelik avantajları ise; kamuoyu bakımından dayanışmaya ve bütünleşmeye olanak sağlamasıdır. (Hacıoğlu vd., 2015). Son zamanlarda serbest zamanın kullanım şekli insanların yaşam standardında önemli bir rol oynamaktadır. Bundan dolayı, serbest zaman aktivitelerinin artması ve serbest zamanın daha da uzaması bir takım planların ve uygulamaların oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir (Ardahan ve Lapa, 2011). Günümüzde giderek artan rekabet ortamı birçok işletme birimlerini, bu durumdan avantajlı çıkmalarını sağlayacak daha yenilikçi ve yaratıcı organizasyonel yönetim yaklaşımlarını hayata geçirmeye yöneltmiştir (Kızılırmak ve Albayrak, 2013).

Doğal alanlarda ve dış mekânlarda harcanan kaliteli sürelerin bireysel, sosyal ve iş yaşamına olumlu yönde yansıdığı tespit edilmiştir. (Orel ve Yavuz, 2003; Chiesura, 2004; Kılbaş, 2010). Kişinin serbest zamanını kullanma şeklini etkileyen bir takım kısıtlayıcı faktör de söz konusudur. Bu kısıtlayıcıların bir bölümü, yaş, meslek grubu, gelir düzeyi, serbest zamanın niteliği, kişinin hareketliliği ve sağlığı ile alan kullanımı gibi ölçütlerde meydana gelmektedir. Örf, adet, hobiler, kişinin toplumsal kaynaklara karşı hassasiyeti, kamusal rol ve davranışların cinsiyet ile yaşa ilişkin tespit edildiği ataerkil topluluklarda serbest zamanın arzu edildiği biçimde kullanılmasıyla ilintili bir takım zorluklarla karşılaşabilmektedir (Yılmaz ve ark., 2003; Casper ve ark., 2013; Bekçi ve ark., 2013).

Rekreasyon ve görsellik konusunda toplumsal davranış ile seçimler birey karakteristiklerine göre farklılık arz etmektedir (Oku ve Fukamachi 2006; Swanwick 2009; Shores and West 2010). Benzer şekilde, yer tercihinde, katılımcıları etkileyen önemli faktörlerden bir tanesi de orman alanlarının rekreasyonel kalitesidir (Arnberger, 2012). Kişilerin rekreasyon yer tercihleri dikkate alındığında kapalı alan rekreasyonuna oranla açık alan rekreasyon faaliyetlerinin daha çok pozitif etki gösterdiği, yüksek oranda yenilenme sağladığı, daha çok kişisel saygı, daha çok olumlu odaklanma, enerji artışı ile memnuniyet hissi ve buna karşın çok daha az kaygı, zihin karmaşası, depresif düşünce, gerilim ve halsizlik hissettikleri belirlenmiştir (Chiesura, 2004; Sandifer ve ark., 2015).

Rekreasyonel aktivitelerin insan yaşamı için gereği, rekreasyon yerlerinin niteliği ve sayısı gibi başlıklar pekçok araştırmaya konu olmuştur. Bu amaç ile Zhang ve ark. (2013) Çin'in bazı şehirlerinde bireylerin peyzaj algısını, rekreasyonel gereksinimlerini, rekreasyonel aktivitelerin ve alanların peyzaj özelliklerini araştırmışlardır. Onsekiz ve Emür (2008), Kayseri ilinde rekreatif karakteristikleri esas alarak dört adet şehir parkının fiziksel özellikleri, kullanıcı tercihleri, tabii karakteristikleri ile faaliyet alanlarını incelemiş ve kullanıcı kıstaslarına ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur. Uzun (2005), bilimsel araştırmasında kentsel ve kırsal alan parklarında kullanıcı memnuniyetlerini incelemiştir. Yılmaz ve ark. (2003) Kars ili kent merkezinde yapmış oldukları araştırmada şehir merkezindeki insanların rekreasyonel talep ve eğilimlerini anket ile ortaya çıkararak bazı istatistiksel testler uygulamışlardır. Araştırma neticesinde Kars ili merkezinde bulunan mevcut rekreasyonel birimlerin yapım ve işletme açısından yetersiz kaldığı, insanların taleplerine tam olarak yanıt veremediği belirlenmiştir.

Orman alanlarına ilişkin değerlendirmeler dikkate alındığında son dönemlerde ormanların odun hammaddesi odaklı üretim işlevinin yanısıra seyr kalitesi ve rekreasyonel

amaçlı kullanım şekillerinin de amanejman planlarına dâhil edildikleri görülmektedir (Lucas 1995; Gül ve Kurdoğlu 2002; Cengiz 2009). Ormanların insanların yaşamında öneminin kabul edildiği ülkelerde, bilimsel çalışmaların büyük bir kısmını ormancılık alanındaki açık hava rekreasyonu oluşturmaktadır (Akesen 1978). ABD ve Almanya başta olmak üzere Avrupa’da 1950’li yıllardan beri orman rekreasyonuna yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir (Sievanen 2004). Türkiye’de açık hava rekreasyon gereksinimlerinin karşılanmasında önemli bir rolü olan orman içi rekreasyon alanları günümüzde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır (Güleç 1990). Akten (2003), Gül ve Kurdoğlu (2002) ve Kurdoğlu (1997) yapmış oldukları araştırmalarda orman içi rekreasyon alanlarının yoğun olarak tercihini bu alanların doğal, kültürel ve görsel özellikleriyle ilişkilendirmektedir.

Son zamanlarda orman ekosistemlerinin oluşturduğu doğal rekreasyon alanları ziyaretçiler açısından kayda değer önem taşımakta ve bu alanlara talep hızla artmaktadır. Bununla birlikte, ormanlık alanlar birçok rekreasyonel ihtiyaçlara yanıt verebilecek şekilde fayda yaratırken, insanlara bedensel ve psikolojik açıdan pozitif etkide bulunmaktadır (Akten, 2011)

BYOİMA’nda yapılan bu tez çalışmasının amaçları Kahramanmaraş Başkonuş Yaylasını ziyarete gelen kişilerin bu hizmetten faydalanabilmek amacıyla katlandıkları tüm maliyetleri ve tatmin düzeylerini göz önünde bulundurarak ödeme gönüllülüklerini ortaya çıkarmak, işletme, kaynak ve alan kullanımı bakımından karşılaşılan sorunları ortaya çıkarmak, şeklinde özetlenebilir.

1.1. Mesire Yerleri

Doğal alanlarda yapılacak rekreasyon faaliyetleri bu alanların rasyonel ve sürdürülebilir kullanımını gerektirmektedir. Sürdürülebilir olmayan alan kullanımları sadece o yörenin bütünlüğünü etkilemekle kalmaz, ayrıca insanların o bölgeden alacakları rekreasyonel deneyimin kalitesini de azaltacaktır. Dolayısıyla, yapılan rekreasyonel faaliyetlerin o yörenin ekolojik koşullarına uyum göstermesi gerekmektedir. Koruma ve kullanma arasındaki bu ilişkinin oluşturulması alanın özelliklerini hesaba katan doğru bir rekreasyonel planlama ile mümkün olmaktadır. Rekreasyon planları, şehirlerin çeşitli tabii ve sosyo-kültürel yapısı sebebiyle şehirden şehire farklılıklar göstermektedir. Bu anlamda yapılacak rekreasyon planlamalarında şehrin genel karakteristikleri, rekreasyon arz ve talep analizleri ile rekreasyon değer potansiyelleri belirlenmelidir (Erdönmez ve ark., 2018).

Mesire alanlarına duyulan ihtiyaç çok eski dönemlerde de gözlemlenmektedir. Piknik ve kamp kullanımı Türklerin gelenekselleşmiş rekreasyonel aktivitelerindedir. Ormanlık alanlarda geçmiş yıllardan ileri gelen dağınık piknik ve kamp kullanım örnekleri yurdumuzda olduğu gibi dünyada da bir problem olup, bu problemin giderilmesi amacıyla planlı ve denetimli alan kullanımının belirlendiği mesire alanlarının tesisi zaruri bir durum haline gelmiştir.

Bilindiği gibi; geçmişten beri düzensiz piknik ve kamp kullanımları sonucunda; başta orman yangınları olmak üzere, çeşitli ekolojik tahribatlar meydana gelmektedir. Gerek bu sorunun en aza indirgenmesi ve gerekse halkın açık hava rekreasyon taleplerinin karşılanması ve aynı zamanda orman-halk ilişkilerinin olumlu yönde geliştirilmesi amacıyla tüm yurt sathında orman ve orman rejimindeki rekreasyonel kaynak değeri arz eden, piknik ve kamp kullanımı imkânlarına sahip olan sahalar Mesire Yeri olarak ayrılmakta ve gerekli tesislerle donatılmaktadır.

1.1.1. Mesire yerlerinin yasal dayanağı

Mesire yerleri tesis çalışmaları ülkemizde 1956 yılında çıkartılan 6831 Sayılı Orman Kanunu ile başlamıştır. Bu Kanun ile mesire yerlerinin ayrılmasına yönelik yasal dayanak oluşturulmuştur. Adı geçen kanununun 25. maddesinde, “Orman Genel Müdürlüğü; mevkii ve özelliği dolayısıyla lüzum göreceği ormanları ve orman rejimine giren sahaları; bilim ve fennin istifadesine tahsis etmek, tabiatı muhafaza etmek, yurdun güzelliğini sağlamak, toplumun çeşitli spor ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılamak, turistik hareketlere imkan vermek maksadıyla, milli parklar, tabiat anıtları, tabiat parkları, tabiatı koruma sahaları ve orman mesire yerleri olarak ayırır, düzenler, yönetir ve gerektiğinde işletir veya işlettirir” hükmü yer almaktadır (OGM, 2015).

1.1.1. Mesire yeri ayırma kriterleri

Mesire yerleri; saha özellikleri, kullanım durumu ve sahanın ilan ediliş gerekçesine göre 4 farklı kategoride sınıflandırılmaktadır. Dolayısıyla bir alan mesire yeri ilan edilirken bu hususlar dikkate alınmalı ve alanın bu koşulları sağlayıp sağlamadığı mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır (OGM, 2015).

Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2013 yılında yayımlanan Mesire Yerleri Yönetmeliğine göre mesire yerlerine ayrılacak alanlarda;

Orman rejimi içerisinde olması veya bu amaçla tahsis edilmesi,

Rekreasyon ve ekosistem yönünden farklı ve zengin özelliklere sahip olması,
Rekreasyonel kullanım talebi ve/veya ihtiyacı olması,
Rekreasyonel kaynak bütünlüğünü sağlayacak nitelik ve büyüklükte olması,
kriterleri aranmaktadır

1.1.1. Mesire yerlerinin durumu

OGM ve DKMP sorumluk alanlarında bulunan tüm mesire alanları; 04.07.2011 tarih ve 27984 (mükerrer) sayılı resmi gazetede yayımlanan 645 karar Sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile OGM altında yeni kurulan Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na devredilmiştir (OGM, 2014).

Mesire Alanı: Halkın farklı gereksinimlerini yerine getirmek, ülkenin peyzajına katkıda bulunmak ve turizmde hareketliliğe olanak sağlamak amacıyla oldukça gerekli yapı, tesis ve donatılarla kullanıma ayrılan, halkın günübirlik veya geceleme ihtiyaçlarını karşılayan, rekreasyonel ve estetik kaynak değerlerine sahip orman rejimine tabi sahaları ifade etmektedir (OGM, 2015).

A Tipi mesire alanı: Halkın farklı gereksinimlerini yerine getirmek, ülkenin peyzajına katkıda bulunmak ve turizmde hareketliliğe olanak sağlamak amacıyla oldukça fazla katılımcı sayısına sahip, günlük kullanımla birlikte geceleme de olanak sağlayan, çadır, karavan, kır evi, kır lokantası, gibi yüksek katlı olmayan, tabiatla örtüşen yapıları kapsayan alanları ifade etmektedir (OGM, 2015).

B Tipi mesire alanı: Halkın farklı gereksinimlerini yerine getirmek, ülkenin peyzajına katkıda bulunmak ve turizmde hareketliliğe olanak sağlamak amacıyla oldukça fazla katılımcı sayısına sahip, yalnız günlük kullanıma olanak sağlayan kır lokantası, yöresel ürünler sergi ve satış yeri, piknik üniteleri gibi diğer rekreasyonel yapıları kapsayan alanları ifade etmektedir (OGM, 2015).

C Tipi mesire alanı: Halkın farklı gereksinimlerini yerine getirmek, ülkenin peyzajına katkıda bulunmak ve turizmde hareketliliğe olanak sağlamak amacıyla oldukça fazla kaynak değeri olan ve katılımcı potansiyeli orta ve düşük yoğunlukta olan, günübirlik yerel gereksinimleri yerine getirmek gayesiyle, piknik üniteleri, yöresel ürünler sergi ve satış yeri ve diğer rekreasyonel yapıları kapsayan alanları ifade etmektedir (OGM, 2015).

D Tipi Kent (Şehir) Ormanı: Ormanların başta spor, sağlık, peyzaj ve sosyal işlevlerini toplumun hizmetine sunmak, bununla birlikte ülkenin görselliğine katkıda bulunmak, halkın farklı gereksinimlerini yerine getirmek, turizmde hareketliliğe olanak sağlamak ve teknik ormancılık uygulamaları ile flora ve faunanın da tanıtılarak, bilhassa çocuklar ve gençlere yeşil sevgisi ve farkındalığının aşılması amacıyla izcilik, trekking (doğa yürüyüşü), bisiklet ve benzeri faaliyetler ile kır lokantası, kültür evleri, yöresel ürün sergi ve satış yeri ve diğer rekreasyonel yapıları kapsayan alanları ifade etmektedir (OGM, 2015).

Türkiye’de rekreasyon alanlarının sayısı 1958 yılında toplam 1 iken 2020 yılında bu sayı 1589’a ulaşmıştır. 2020 yılı verilerine bakıldığında 183 adet A tipi, 405 adet B tipi, 867 adet C tipi ve 134 adet D tipi olmak üzere toplamda 1589 mesire yeri bulunmaktadır (Çizelge 1.1) (OGM, 2021).

Çizelge 1.1. Türkiye'nin sahip olduğu rekreasyon alanlarının yıllar itibarıyla dağılımı, 1958-2020 (OGM, 2021)

Rekreasyon alanları, 1958-2020								
Yıl	A Tipi mesire yerleri		B Tipi mesire yerleri		C Tipi mesire yerleri		D Tipi Kent (Şehir) yerleri	
	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)
1958	1	20	-	-	-	-	-	-
1959	1	20	-	-	-	-	-	-
1960	1	20	1	175	-	-	-	-
1961	1	20	2	185	-	-	-	-
1962	2	47	4	218	-	-	-	-
1963	5	281	4	218	-	-	-	-
1964	6	312	5	225	-	-	-	-
1965	10	408	7	239	-	-	-	-
1966	13	435	8	244	-	-	-	-
1967	14	450	11	277	-	-	-	-
1968	14	450	12	302	-	-	-	-
1969	15	458	16	360	-	-	-	-
1970	16	583	18	384	-	-	-	-
1971	17	614	20	431	-	-	-	-
1972	17	614	20	431	-	-	-	-
1973	17	614	23	513	-	-	-	-
1974	17	614	24	528	-	-	-	-
1975	17	614	24	528	-	-	-	-
1976	21	748	27	554	-	-	-	-
1977	23	857	31	605	-	-	-	-
1978	25	981	41	814	-	-	-	-
1979	25	981	47	996	-	-	-	-
1980	25	981	51	1 103	-	-	-	-
1981	26	991	51	1 103	-	-	-	-
1982	26	991	51	1 103	-	-	-	-
1983	27	1 007	54	1 182	-	-	-	-
1984	29	1 166	56	1 400	1	32	-	-
1985	31	1 222	65	1 553	1	32	-	-
1986	34	1 259	67	1 664	4	35	-	-
1987	35	1 280	72	1 783	8	65	-	-
1988	41	1 742	82	2 045	9	68	-	-
1989	43	1 813	86	2 287	11	72	-	-
1990	47	1 851	94	2 464	12	102	-	-
1991	49	1 865	97	2 718	13	106	-	-
1992	49	1 865	99	2 776	16	111	-	-
1993	52	2 059	101	2 796	18	115	-	-
1994	55	2 232	104	2 963	19	123	-	-
1995	56	2 242	120	3 578	19	123	-	-

Çizelge 1.1.Devamı (OGM, 2021)

Rekreasyon alanları, 1958-2020								
Yıl	A Tipi mesire yerleri		B Tipi mesire yerleri		C Tipi mesire yerleri		D Tipi Kent (Şehir) yerleri	
	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)
1996	56	2 242	123	3 765	19	123	-	-
1997	56	2 242	126	3 923	27	196	-	-
1998	57	2 272	130	4 087	35	454	-	-
1999	58	2 308	132	4 119	39	470	-	-
2000	59	2 311	132	4 119	45	499	-	-
2001	65	2 900	142	4 394	48	546	-	-
2002	67	3 063	144	4 426	53	654	-	-
2003	90	3 275	150	4 956	60	753	1	140
2004	93	3 404	158	5 225	65	795	12	2 299
2005	102	3 976	178	5 625	213	33 402	33	4 840
2006	107	4 245	192	6 159	386	57 943	46	7 731
2007	108	4 667	208	6 367	553	100 642	58	8 679
2008	106	3 049	202	9 241	705	135 334	61	8 762
2009	106	4 323	194	6 004	860	138 844	69	9 057
2010	106	4 257	191	6 043	1 039	144 664	85	9 962
2011	46	1 539	108	3 384	1 295	149 388	110	11 230
2012	46	1 539	105	3 295	1 286	10 528	122	12 720
2013	53	1 678	105	2 774	1 239	9 924	126	11 867
2014	77	2 739	114	3 038	1 123	9 060	127	9 946
2015	122	4 190	173	3 515	1 016	8 165	133	10 315
2016	124	4 254	205	3 979	975	8 033	145	10 550
2017	130	4 066	234	4 302	953	7 890	142	10 444
2018	149	4 498	290	4 694	936	7 497	137	10 361
2019	164	4 914	342	5 088	881	7 007	134	10 199
2020	183	5 040	405	6 219	867	7 000	134	10 089

Türkiye’de rekreasyon alanlarının illere göre dağılımı incelendiğinde ilk dörde giren iller sırası ile Antalya, İstanbul, Kocaeli ve Muğla’dır (Çizelge 1.2). Bu illerin sahip olduğu mesire alanı sayısı sırası ile 143, 141, 130 ve 88’dir (OGM, 2021). A tipi mesire yerinin en çok bulunduğu il Kocaeli (19 adet), B (34) ve D tipi mesire yerlerinin en çok bulunduğu il İstanbul’dur (11 adet). C tipi mesire yerinin en çok bulunduğu il ise Antalya’dır (102 adet) (Çizelge 1.2) (OGM, 2021).

Çizelge 1.2. Türkiye’deki rekreasyon alanlarının illere göre dağılımı (OGM, 2021)

Rekreasyon alanları, 1958-2020										
Yıl	A Tipi mesire yerleri		B Tipi mesire yerleri		C Tipi mesire yerleri		D Tipi Kent(Şehir) yerleri		Genel Toplam	
	Ad et	Alan (ha)	Ad et	Alan (ha)	Ad et	Alan (ha)	Ad et	Alan (ha)	Ad et	Alan (ha)
Türkiye	183	5040,39	405	6218,86	867	7000,79	134	10089,10	1589	28348,67
İstanbul	9	363,58	34	801,69	87	721,59	11	1778,69	141	3665,55
Tekirdağ	1	10,57	5	31,71	7	152,23	2	153,64	15	348,15
Edirne	1	9,98	7	50,20	9	63,13	2	81,50	19	204,81
Kırklareli	3	36,04	5	127,55	8	74,06	2	122,87	18	360,52
Balıkesir	4	60,57	2	48,57	11	48,88	1	15,00	18	173,02
Çanakkale	6	78,17	11	120,89	10	60,37	-	-	27	259,43
İzmir	6	114,20	28	359,89	35	236,63	3	423,32	72	1134,04
Aydın	1	2,20	8	45,86	2	21,45	2	205,50	13	275,01
Denizli	2	167,11	10	439,37	21	208,43	4	158,83	37	973,74
Muğla	8	169,50	12	548,14	65	240,34	3	282,57	88	1240,55
Manisa	-	-	4	27,47	9	78,96	5	280,80	18	387,23
Afyonkarahisar	1	3,93	4	73,16	12	156,00	4	145,48	21	378,57
Kütahya	4	149,76	8	118,42	4	45,02	2	324,13	18	637,33
Uşak	1	12,05	2	32,06	11	205,74	2	195,26	16	445,11
Bursa	9	235,63	8	138,12	44	277,98	2	77,46	63	729,19
Eskişehir	-	-	4	36,63	8	145,51	1	300,00	13	482,14
Bilecik	1	4,19	2	9,76	6	26,78	2	108,70	11	149,43
Kocaeli	19	448,67	35	373,04	72	342,33	4	164,96	130	1329,00
Sakarya	4	35,23	15	117,45	33	167,05	1	39,50	53	359,23
Düzce	4	52,97	7	31,88	12	127,22	1	117,03	24	329,10
Bolu	7	178,19	11	133,56	7	52,38	2	223,30	27	587,43
Yalova	1	24,12	4	52,80	17	43,09	1	8,00	23	128,01
Ankara	3	76,59	6	177,80	7	83,72	5	600,53	21	938,64
Konya	4	550,77	5	153,29	26	312,24	6	980,78	41	1997,08
Karaman	2	107,11	-	-	7	73,19	1	64,99	10	245,29
Antalya	5	43,66	30	262,20	101	469,61	7	347,48	143	1122,95
Isparta	2	67,00	1	3,30	5	35,44	3	108,86	11	214,60
Burdur	1	34,20	9	102,12	2	33,20	1	73,18	13	242,70
Adana	1	4,49	7	90,84	11	842,62	-	-	19	937,95
Mersin	8	130,83	11	93,13	15	84,74	1	111,05	35	419,75
Hatay	-	-	5	96,50	14	133,91	2	140,10	21	370,51
Kahramanmaraş	5	251,53	5	89,22	11	127,45	2	152,09	23	620,29
Osmaniye	2	60,40	5	75,21	2	12,30	1	110,00	10	257,91
Kırıkkale	-	-	1	20,50	1	0,25	1	40,00	3	60,75
Aksaray	-	-	2	33,56	-	-	-	-	2	33,56
Niğde	-	-	-	-	-	-	1	19,30	1	19,30
Nevşehir	1	19,50	-	-	-	-	-	-	1	19,50
Kırşehir	-	-	1	12,50	-	-	1	72,20	2	84,70
Kayseri	1	574,65	-	-	3	67,90	1	80,00	5	722,55

Sivas	1	20,00	4	56,47	2	21,31	-	-	7	97,78
Yozgat	-	-	-	-	3	124,40	-	-	3	124,40
Zonguldak	2	19,91	8	80,96	11	29,64	1	193,00	22	323,51
Karabük	2	9,60	6	51,33	10	91,71	2	322,32	20	474,96
Bartın	3	16,43	1	14,76	2	15,93	1	18,70	7	65,82
Kastamonu	4	163,47	3	15,00	10	84,77	1	29,50	18	292,74
Çankırı	2	51,75	1	5,84	1	14,20	-	-	4	71,79
Sinop	3	62,68	3	33,53	8	61,55	2	45,47	16	203,23
Samsun	1	49,58	10	168,47	8	46,23	-	-	19	264,28
Tokat	2	54,90	3	14,30	7	65,37	6	107,30	18	241,87
Çorum	3	45,06	6	66,19	9	87,22	1	26,00	19	224,47
Amasya	-	-	4	30,03	10	110,65	3	74,33	17	215,01
Trabzon	6	64,53	6	20,38	20	34,44	-	-	32	119,35
Ordu	11	98,48	6	50,97	10	48,39	3	88,28	30	286,12
Giresun	7	113,15	2	11,87	8	33,56	1	8,70	18	167,28
Rize	1	2,38	3	14,71	4	9,42	1	49,80	9	76,31
Artvin	5	18,16	4	72,96	8	13,74	1	38,27	18	143,13
Gümüşhane	1	4,80	2	17,97	8	67,32	1	100,00	12	190,09
Erzurum	1	3,96	2	14,78	10	33,88	2	94,60	15	147,22
Erzincan	-	-	1	3,46	1	40,00	1	58,40	3	101,86
Bayburt	-	-	-	-	-	-	1	55,00	1	55,00
Ağrı	-	-	-	-	-	-	1	9,77	1	9,77
Kars	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iğdır	-	-	-	-	-	-	1	31,28	1	31,28
Ardahan	-	-	2	40,90	6	47,90	1	24,08	9	112,88
Malatya	-	-	1	3,20	1	4,60	1	23,59	3	31,39
Elazığ	-	-	2	17,86	4	17,70	-	-	6	35,56
Bingöl	-	-	-	-	1	4,38	1	16,90	2	21,28
Tunceli	-	-	2	0,53	-	-	-	-	2	0,53
Van	-	-	1	11,97	-	-	1	15,00	2	26,97
Muş	-	-	1	13,11	-	-	-	-	1	13,11
Bitlis	-	-	-	-	2	27,50	2	51,45	4	78,95
Hakkari	-	-	-	-	-	-	1	3,90	1	3,90
Gaziantep	-	-	3	145,05	2	38,97	1	105,07	6	289,09
Adıyaman	-	-	2	289,50	3	40,64	1	130,60	6	460,74
Kilis	1	164,33	-	-	-	-	-	-	1	164,33
Şanlıurfa	-	-	1	14,60	1	6,91	1	105,90	3	127,41
Diyarbakır	-	-	-	-	-	-	1	84,63	1	84,63
Mardin	-	-	-	-	1	6,50	1	20,49	2	26,99
Batman	-	-	-	-	-	-	1	32,50	1	32,50
Şırnak	-	-	-	-	1	0,22	-	-	1	0,22
Siirt	-	-	1	9,50	-	-	1	16,80	2	26,30

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Literatürde farklı yerlerde, ekoturizm ve rekreasyonel kullanımlara ilişkin yönetim, planlama ve sosyo-ekonomik eksenli birçok araştırmalar ve bunlara bağlı değerlendirmeler mevcut olup, bunlar “Önceki Çalışmalar” başlığı altında aşağıdaki şekilde özetlenmeye çalışılmıştır:

Arslan (2003) “Erdek ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı makalesinde Erdek'te ekoturizm olanaklarını incelemiş ve çözüm önerilerinde bulunmuştur. Öneriler kapsamında, profesyonel turizmcileri, bölgesel ve yerel yönetimler ile yöneticileri ve aynı zamanda toplumu ekoturizm hakkında bilinçlendirmek, turizmin çevreye olan zararları hakkında bilgilendirmek ve bazı eğitim programlarının hayata geçirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Öztürk (2005) “Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı'nın Rekreasyonel Kaynak Değerlerinin İrdelenmesi” adlı araştırmasında, alanda otopark için hazırlanmış bir alan olmadığı için ziyaretçilerin piknik yerine getirdikleri araçların toprak vejetasyonuna zarar verdiği, piknik ve kamping yapmaya yönelik ünitelerin bulunmadığı, yerel halkın bilinçlendirilmesinin gerektiği ve ekoturizmden maddi olarak daha iyi faydalanmaların sağlanması gibi bulgulara yer vermiştir.

Kuter ve Ünal (2009) “Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri” başlıklı çalışmada ekoturizmin sosyokültürel, çevresel ve ekonomik anlamda olumlu ya da olumsuz etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda ekoturizmin amacına uygun yapılması için, bölgesel değerlerin korunması, çeşitli tanıtım, şenlik ve konferanslarla bölgenin tanınır hale getirilmesi, yapılacak aktivitelerin doğaya zarar vermemesi ve doğal kaynakların rasyonel bir şekilde kullanılarak devamlılığının sağlanması gerekliliğinin altı çizilmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında ziyaretçilere yörenin ekosistemi, yerel kültürleri ve alanın sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde kullanımı için bilgilendirmeler yapılması ve ekoturizmden daha çok etkilenecek olan yerel kesimin, bölgelerinde artan ekoturizmin yol açacağı sonuçlar hakkında daha önceden bilgilendirilerek bu konuda eğitim verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Memişoğlu (2009) “Kurumsal Pazarlama Yaklaşımıyla Milli Parklarda Kullanıcı Tatmin Düzeyi Analizi (Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Örneği)” konulu yüksek lisans tez çalışmasında Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı örneğinden hareketle bir

milli parkta müşteri tatmin düzeyi ölçüm örneği yapmayı ve elde edilen bulguları kurumsal pazarlama yaklaşımıyla tartışmayı amaçlamıştır. Çalışmasında Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı'ndaki ziyaretçilerin tatmin düzeyini belirlemek amacıyla 384 ziyaretçiyle Servqual anketi yapmıştır. Yaptığı çalışma sonucunda Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı ziyaretçilerinin beklenen hizmet kalitesinin yüksek, algılanan hizmet kalitesinin ise düşük olduğunu vurgulamıştır. Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı ziyaretçilerinin sunulan hizmet kalitesinden tatmin olmadıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Yılmaz (2010) "Artvin Kenti ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı çalışma kapsamında gerek iklimi, yaban hayatı, arazisi, bitki örtüsü gerekse önemli turizm kaynağına sahip olması bakımından Artvin ili ve yakın çevresini çalışma alanı olarak seçmiştir. Söz konusu çalışma alanında mevcut doğal ve kültürel kaynak değerlerini ekoturizm yönünden inceleyerek, ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmıştır. Araştırmasında ekonomik ve ekolojik verimliliğin bir arada bulunmasına vurgu yaparken, Artvin kenti ve yakın çevresinde bulunan bu kaynakların bir kısmının yeterli tanıtımının yapılamadığı, bir kısmına ise gerekli turizm yatırımının yapılamaması gibi nedenlerle gelişme gösteremediği sonuçlarına varmıştır.

Aydın (2010) "Ekoturizmin Türkiye Orman Köyleri Kalkınmaları Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçümü (Artvin- Camili Biyosfer Rezerv Alanı Örneği)" adlı yüksek lisans tez çalışmasında Artvin ili Borçka ilçesinde bulunan Camili havzası; Uğur, Maral, Efeler, Kayalar, Düzenli ve Camili Köylerinden oluşan 6 orman köyünde faaliyette olan GEF-II (Türkiye'nin Küresel Çevre Fonu) projesi kapsamında köylülerle yüz-yüze yapılan anket çalışmasına yer vermiştir. Çalışma kapsamında orman köylüsünün kalkındırılması için ormanların korunması, işletilmesi ve geliştirilebilmesi noktasında, ekoturizmin Camili Havzasındaki orman köylerinin kalkınmaları üzerinde etkili olup olmadığını araştırmıştır. Anketten elde edilen veriler üzerinde Yüzde, Khi-Kare, Eşleştirilmiş T Testi ve Wilcoxon çözümlenmelerini barındıran istatistikî yöntemler uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda kentten köye tersinir göç yaşandığı, bölgede geçmişten beri faaliyet halinde olan arıcılığın daha da yaygınlaştığı ve pansiyonculuğun geliştiği, köylülere sağlanan dikili satışlarla kışlık yakacak odun ihtiyacında azalmaların oluştuğu, ekoturizm etkinliklerinin yapılmasıyla kişilerin gelirlerinin arttığı, tüpgaz kullanımının artmasıyla çevre ormanlardan plansız yararlanmalarda azalma sağlandığı sonuçlarına varılmıştır.

Akten ve Akten (2011) “Rekreasyon Potansiyellerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Model Yaklaşımı: Gülez Yöntemi” başlıklı çalışmalarında Gülez (1990)’in Türkiye şartlarına uyumlu olarak geliştirdiği ve rekreasyon bölgelerinin potansiyelini ortaya çıkaran yöntemi uygulamışlardır. Araştırma kapsamında üst ve alt yapı faaliyetlerinin yapılacak rekreasyon aktivitelerini olumsuz yönde etkilemeyecek ve ortamın yapısını bozmayacak şekilde planlanmasının gerektiği belirtilmiştir. Rekreasyon kaynaklarının yönetim ve planlama çalışmalarına yerel halkın katılımının da sağlanması, yönetsel, estetik ve işlevsel yeni yaklaşımların en kısa zamanda oluşturulması ve uygulamaların başlatılmasının önemi vurgulanmıştır.

Koçan (2012) “Ekoturizm ve Sürdürülebilir Kalkınma: Kızılcahamam-Çamlıdere (Ankara) Jeopark ve Jeoturizm Projesi” başlıklı çalışmada Kızılcahamam-Çamlıdere Jeopark Alanı ve yakın çevresini incelemiştir. Çalışma kapsamında Bölgedeki jeolojik geçmişe ilişkin farkındalık oluşturulması, yöre turizm kaynaklarının jeoturizm yolu ile geliştirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik kaynakların akılcı kullanımı vurgulanmıştır. Sürdürülebilir ekoturizm yaklaşımının, bölgenin ekolojik özelliklerine uyumlu turizm yönetim ve gelişme planlarıyla gerçekleştirilebileceği, alanda jeoturizm çalışmalarını yürütmek için de ekoturizm planlarının oluşturulmasının gerektiği belirtilmiştir.

Karademir ve ark. (2013) “Kahramanmaraş’ın Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi” araştırması kapsamında Kahramanmaraş’taki ekoturizm potansiyeliyle Kahramanmaraş nüfusunun ekoturizme karşı bakış açısını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada istatistik teknikler uygulanarak, çözümlene sonuçları değerlendirilmiş ve Kahramanmaraş’ın ekoturizm bakımından yüksek bir potansiyele sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak, bu potansiyelden yeteri düzeyde yararlanılamadığı, ayrıca bölge halkının da ekoturizm konusunda bilinç, duyarlılık ve bilgi açısından yetersiz düzeyde olduğu vurgulanmıştır.

Dinç ve ark. (2014) “Karaman İli’nin Ekoturizm Potansiyeli” başlıklı çalışma kapsamında ülkemizin önemli alanlarından birisi olan Karaman’ın ekoturizm olanaklarını araştırmayı amaçlamışlardır. Flora ve fauna açısından zengin ve ekoturizm potansiyeli oldukça yüksek olan alanın ekoturizm potansiyelinin yeterince değerlendirilemediğini belirtmişlerdir.

Demircioğlu (2014) “Karatepe-Aslantaş Milli Parkında Rekreatif Kullanımların Ekonomik Analizi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, seyahat maliyet yöntemini kullanarak, Karatepe-Aslantaş Milli Parkı’na ortalama giriş ücretini belirlenmeye çalışmıştır. Çalışmasında yaptığı anket sonuçlarına göre Karatepe-Aslantaş Milli Parkı’nda Tüketici rantını negatif değer olarak bulmuş, ilçeler bazında ortalama - 23,32 TL sonucuna ulaşmıştır. Ziyaretçilerin ortalama giriş ücreti olarak ödeme gönüllülüklerini 5,01 TL olarak tespit etmiştir.

Tuna (2015) “Bafa Gölü Havzasında Toplum Destekli Ekoturizm Faaliyetlerinin Belirlenmesi” başlıklı proje kapsamında Bafa Gölü’nün korunmasını, yörenin tanınırlılığını ve bilinirliğinin artırılmasını aynı zamanda Bafa Gölü Havzasında ekoturizm faaliyetlerini belirlemeyi amaç edinmiştir. Çalışma sonucunda Kapıkırı Köyü’nün nüfusunun ağırlıklı olarak orta yaş üstü yaşa sahip olanlardan oluştuğu, gençlerin sayısının oldukça az olduğu belirlenmiştir. Az sayıda ailenin ise kamu sektöründe memur olarak ve civardaki zeytinyağı fabrikalarında ve balık çiftliklerinde işçi olarak çalıştığı görülmekte olup, köyde ortalama gelir düzeyinin oldukça düşük olduğu vurgulanmıştır. Yöre halkının, ev pansiyonculuğu, yerel ürünlerin pazarlanması, tarihi yerlerin tanıtılması gibi ekoturizme ilişkin temel faaliyetlere katılım konusunda istekli oldukları sonucuna varılmıştır.

Şahbaz ve Altınay (2015) “Türkiye’deki Milli Parkların Rekreasyon Faaliyetleri Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmalarında Türkiye’deki milli parkların rekreasyonel olarak önemini açıklamayı ve sahip oldukları özelliklere göre birer rekreasyon alanı olarak kullanımlarını araştırmışlardır. Yapılan araştırma sonucunda parkların özelliklerine göre rekreasyonel olarak kullanımlarının farklı olduğunu, kullanımlarının ağırlıklı olarak bir bölgede yoğunlaştığını ve bu yoğunlaşmadan dolayı doğal kaynaklarda tahribatlar oluştuğunu ortaya çıkarmışlardır.

Polat ve ark. (2016) “Rekreasyonel Tabiat Parklarının Korunan Alanlar Kapsamında İncelenmesi: Mersin İli Örneği” adlı araştırmada 8 adet tabiat parkını incelemişler ve bu parkların rekreasyon potansiyelinin %63 ile %85 arasında değiştiğini vurgulamışlardır. Bu çalışmada, tabiat parklarının rekreasyon potansiyelinin belirlenebilmesi amacıyla Gülez’in (1990) Orman içi Rekreasyon Potansiyelinin Saptanması’na ilişkin değerlendirme formu kullanılmıştır.

Eker (2015) “Doğal Rekreasyon Alanlarının Yönetmel, Yapısal ve Sosyo-Ekonomik Açıdan Değerlendirilmesi: Başkanuş Rekreasyon Alanı Örneği” başlıklı çalışması kapsamında doğal rekreasyon alanlarının sosyo-kültürel ve ekonomik bağlamda ülke ekonomisine katkıları, envanter bakımından bu alanların yapısal özelliklerinde esas alınan önemli noktalar ve konuya ilişkin olarak Kahramanmaraş'ta yer alan Başkanuş Rekreasyon Alanı üzerine yapılan SWOT analizine yer vermiştir. Kahramanmaraş Başkanuş Rekreasyon Alanı üzerine SWOT tekniğiaracılığıyla yapılan vaka çalışmasında rekreasyon sahasını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen içsel faktörler başlığı altında güçlü ve zayıf yanlar irdelenirken, dışsal faktörler kapsamında da olası fırsatlar ve alana yönelik tehditlerin altı çizilmiştir. SWOT Analizi Tekniği kullanılarak yapılan çalışmada zengin, çekici ve görsel anlamda büyüleyici doğal özelliklere sahip bu alanın yönetim planlaması; alt ve üst yapı hizmetleri, rekreatif aktivitelerin çeşitlendirilmesi, yaban hayatının ve bununla birlikte tehdit altında olan bitki türlerinin korunması, rekreasyon faaliyetlerine yönelik arz-talep analizi (örneğin, günübirlik ziyaretçi sayısı, rekreasyonel taşıma kapasitesi, vb), hizmet kalitesinin geliştirilmesi ve çeşitliliğinin artırılması, peyzaj ve kültürel değerlerin korunması sonucuna varılmıştır.

Eröz ve Aslan (2017) “İstranca (Yıldız) Ormanlarının Rekreasyon Potansiyelinin Gülez Metodu İle Değerlendirilmesi” başlıklı araştırmalarında alanının rekreasyon potansiyel değerini %77 olarak hesaplamışlardır. Araştırma sonucunda bulunan değer, alanın orman içi rekreasyon potansiyelinin çok yüksek olduğunu göstermiş olup. aynı zamanda birçok turizm aktivitelerine ev sahipliği yapabileceğini önermişlerdir.

Doğan ve ark. (2017) “Davraz Dağı Kayak Merkezi'nin Ekoturizm Değerleri ve Eylem Planı” adlı çalışmaları kapsamında alanı ekoturizm açısından incelemiş olup, alanı iyileştirilmeye yönelik eylem planı oluşturmayı amaçlamışlardır. Alanın hem kış tüzizmi hem de diğer mevsimlerde kullanılabilirliğini arttırmaya yönelik önerilerde bulunurlarken, kaynağın koruma ve kullanma dengesinin sürdürülebilirlik prensibi çerçevesinde sağlanması gerekliliğinin altını çizmişlerdir.

Uyduran (2017) “Tekirdağ İli Tabiat Parklarında Sosyo-Ekonomik Analizler” adlı yüksek lisans tez çalışması kapsamında Tekirdağ İl'inde bulunan Atatürk Ormanı ve Çamlı köy Tabiat Parkları ziyaretçilerinin eğitim durumlarını karşılaştırmış ve Çamlıköy Tabiat Park'ını ziyaret eden kişilerin eğitim seviyesinin daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yapılan analizler sonucunda Atatürk Ormanı Tabiat Park'ını ziyaret eden kişilerin %58,3'ü

alanı yakın olması nedeniyle, Çamlıköy Tabiat Park'ını ise %78,1 oranla denize yakınlığı nedeniyle tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Başkaya (2017) "Küçükkelmalı Tabiat Parkı'nın (Pazaryeri-Bilecik) Eko-Turizm ve Rekreatif Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı araştırma kapsamında Küçükkelmalı Tabiat Parkı'nın doğal ve beşerî çevre özellikleri açısından turistik çekicilikleri ve bu tür korunan alanların koruma kullanma dengesi içinde sürdürülebilir yönetimi, öncelikli sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik nelerin yapılabileceği konusunda incelemelerde bulunmuştur. Bilecik ilindeki iki tabiat parkından birisi olan Küçükkelmalı Tabiat Parkında yapılan araştırma sonucunda; tabiat parkı ve yakın çevresinde başta doğa yürüyüşü (trekking ve hiking) olmak üzere, botanik turu, manzara izleme, fotoğraf çekme, bisiklet safari, sportif olta balıkçılığı, kamp ve karavan turizmi, yaban hayatı gözlemciliği, köy turları gibi ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştirilmesinin mümkün olacağı, alanda bulunan kır evlerinin yanı sıra temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik büfe, çeşme ile çöp konteyneri, tanıtım ve bilgilendirme panosu gibi elemanların yer alabileceği, otopark ve hizmet binası oluşturulabileceği, tabiat parkı için Türkçe ve İngilizce tanıtım broşürlerinin hazırlanmasının yararlı olabileceği, yerel işgücünden yararlanılması ve bu çevredeki yerel halkın yöresel ürünlerini satabileceği uygun ortamların oluşturulmasının gerekli olabileceği, Göl etrafında Tabiat Parkı'na gelen ziyaretçilerin balık tutması ve fotoğraf çekmesi amacıyla 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında doğal yapıya uygun ahşap iskeleler yapılabileceği, doğal yapıya ve topografyaya zarar vermeden ahşap veya doğal malzemeler kullanmak kaydıyla korkuluk, köprü ve basamaklar yapılabileceği gibi öneriler ileriye sürülmüştür..

Ankaya ve ark. (2018) "Dünyada ve Türkiye'de Ekoturizm, Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Katkıları" adlı makalelerinde son yıllarda Türkiye'nin turizm sektörü içinde önemli ölçüde yer tutan ekoturizmin, ülke ekonomisine ve çevreye olan katkılarından, uluslararası turizm gelirinden daha fazla pay alma yolundaki turizm politikalarından bahsetmeyi amaçlamışlardır. Ekoturizm potansiyelinin olduğu bölgelerde yerel halkın ve ekoturistin istekleri doğrultusunda planlama yapılması gerektiği, ekoturizm yörelerinde ekolojik dengeyi bozmadan, doğayla uyumlu, butik otel ya da pansiyon gerektiği, bölge halkının bilinç düzeyleri artırılarak, ekonomik fırsatların öncelikle yerel halka tanınması gerektiğini belirtmişlerdir.

Kaptan (2018) "Sosyo-Ekonomik Durum Envanteri ve Orman Amenajman Planlarına Yansıtılması" başlıklı doktora tez çalışmasında, 2008 yılında yürürlüğe giren

Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlama’da yer alan sosyo-ekonomik durum envanteri (SEDE) kapsamında orman-halk ilişkilerine yönelik toplanacak bilgilerin nelerden oluşacağı, nasıl değerlendirileceği, plan çalışmalarının neresinde kullanılacağı konusunda çözüm önerileri aramıştır. Bartın iline yakın olması ve ihtiyaç duyulan verilerin kolaylıkla temin edilebilmesi gerekçeleri ile çalışma alanı olarak Drahna Orman İşletme Şefliği seçilmiştir. Materyal olarak 75 sorudan oluşan hanelere yönelik anket formu, işletme şefliğinin 1967-1986, 1986-2005 ve 2006-2025 yıllarına ait orman amenajman planları ile meşcere tipleri haritaları, suç zabıt kayıt defteri, açma-işgal ve faydalanma defteri, yol şebeke planı ve haritalarından yararlanılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler SPSS sürüm 22’ye kodlanıp girilerek normal dağılımın kontrolü için Kolmogorov Smirnov ve Shapiro-Wilk-W Testi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis H, Mann-Whitney U ve Dunn Testi, ikili ilişkilerin derecesi ve yönünü belirlemek için Korelasyon Analizi, katılımcı yaklaşımla işletme amaçları ve orman fonksiyonlarını belirlemek için de Faktör Analizi uygulanmıştır. Oluşturulan anket formları yardımıyla hem açıklayıcı hem de planlamaya yön veren çıkarımlar elde edilmiştir. Orman köylerinin farklılaşması ile katılımcıların orman kaynaklarına olan bakış açıları ve ilişkileri, talepleri ve önerileri üzerinde demografik olarak hanelerin sahip olduğu nüfus miktarları, cinsiyetleri, yaşları, eğitim ve sosyal güvence durumlarının etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ekonomik olarak ise; aylık masraf, ana geçim kaynakları, yan gelir kaynakları, hayvan varlıkları, arazi miktarları, konut türleri, ısınma-pişirme kaynakları ve yıllık odun miktarı gibi unsurların belirleyici olduğu vurgulanmıştır.

Çalışkan (2018) “Küre Dağları Milli Parkı’nda Kadınların Ekoturizm Faaliyetlerine İlişkin Sosyo-Ekonomik Analizler” konulu yüksek lisans tez çalışması ile KDMP’de kadınların ekoturizme hangi düzeyde destek olduklarını incelemiştir. Kadınların bu bölgede ekoturizme desteklerini ölçmede yüz yüze anket yöntemi kullanarak yapılan inceleme ve gözlemler sonucunda elde edilen verileri analiz etmiştir. Bölgede yaşamını çalışarak veya çalışmayarak devam ettiren kadınların çeşitli projeler kapsamında zaman zaman ekoturizme katkısı olsa bile bu durumun sürekliliğinin sağlanamadığı görüşünü belirtmiş ve çalışan kadınların günlük rutin işlerini devam ettirmekte oldukları ve kadınların ekoturizme minimum düzeyde desteklerinin olduğunu tespit etmiştir. Bölgenin milli park ilan edilmesiyle eskiye oranla daha fazla tanınır hale geldiği, gelişmekte olan ekoturizm faaliyetlerinin yoğunlukla yerli turistler tarafından gerçekleştirildiği bu durumun ise kadınların kazancında yavaş da olsa artış sağladığı sonucuna varmıştır.

Yılmaz (2019) “Abant Gölü Tabiat Parkı’nda Ziyaretçi Harcamalarının Sosyoekonomik Analizi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında tabiat parkı statüsüne sahip Abant Gölü Tabiat Parkı ziyaretçilerinin ziyaret süresince yaptıkları harcamaların, yöre halkında meydana getirdiği istihdam ve gelir etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Yapılan araştırma sonucunda, korunan alan içerisinde aktivite hizmetlerinde (yöresel ürün satış, at binme, faytonla gezinti, bisiklet binme, kayak) bulunan yöre halkı dikkate alınmadığı halde, ziyaretçi faaliyetleri sonucunda yeme-içme ve konaklama sektörlerinde istihdam edilen yöre halkının sağladığı yıllık toplam ortalama gelir 4.510.648 TL; korunan alan içerisinde ormancılık faaliyetlerinin hayata geçirilmesi durumunda yöre halkının odun üretimi sürecinden sağlayacağı yıllık toplam ortalama gelir 459.527,03 TL olarak hesaplanmıştır.

Oktay (2019) “Ekoturizmin Turistin Genel Amaçları ve Turizm Sektörü İçerisindeki Konumu Üzerine Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında, ekoturizmin varlığının kitle turizminin varlığından ne derece bağımsız olduğunu araştırmıştır. Araştırmada anket ve işletme görüşü uygulamalarına da yer vermiştir. Çalışma sonucunda da ekoturizmin kitle turizmine nisbî bir bağımlılığını, ekoturizmin “büyük ölçüde bağımsız” bir turizm biçimi sayılması gerektiğini vurgulamıştır.

Turizmin bu yönünü ilk dile getirenler arasında olan Hetzer, 1965 yılında sorumluluk gerektiren bir iş olan ekoturizmin dört standart ölçüsünün olduğunu vurgulamıştır. Bu ölçüleri, “minimum çevresel etkiye sebep olmak, ev sahipliği yapan kültürlerle azami düzeyde saygı göstermek, yerel halka maksimum düzeyde fayda sağlamak, turistlerin eğlence ve dinlence yönünden memnuniyetini en üst düzeye çıkartmak” şeklinde ifade etmiştir (1965 akt. Miller, 1993).

Nayir (2009), “Isparta Yöresi Korunan Doğal Alanlarında Ekoturizm Talep ve Eğilimlerinin Belirlenmesi” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında, ekoturizmi kavramsal ve içerik olarak ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Isparta’nın doğal ve kültürel anlamda zengin bir şehir olduğunu fakat ekoturizm konusunda yeterli plan ve program yapılmadığını ayrıca alanın reklam ve pazarlama yönünden de eksik noktalarının olduğunu ortaya koymuştur.

Çanakkale Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı’nın ekoturizm potansiyeli üzerine yapılmış olan çalışmada, kamp ve piknik alanlarını yönetmekten sorumlu özel kuruluşların bölgede geliştirdikleri yanlış stratejiler doğrultusunda doğaya zararlı etkilerin meydana geldiği gözlemlenmiştir. Bu olumsuz etkileri minimuma indirmek için ise

ekonomik, sosyal ve çevresel faydaları dengede tutan yönetim ve planlama yaklaşımlarının benimsenmesi sonucuna ulaşılmıştır. Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı'nın kuş gözlemciliği, foto-safari, yaban hayatı izleme, spor balıkçılığı, bisiklet, tüplü dalış, çiftçilik turizmi, flora turizmi, doğa yürüyüşü ve at binme gibi ekoturizm faaliyetleri için önemli bir potansiyele sahip olduğunu ve bu potansiyelin hali hazırda yeterince kullanılmadığı gözlemlenmiştir. Diğer yandan ise bu tarz ekoturizm faaliyetlerinin meydana getireceği olası çevresel sorunları (erozyon, kirlilik, fauna ve floranın değiştirilmesi, güvenlik ve kültürel bozulma) önlemek için en uygun alanların seçimi ve ziyaretçi kullanımı ile kaynak kalitesi arasındaki dengenin stabilizasyonunun sağlanması da önerilmektedir. (Kelkit vd., 2010).

Aydın ve Türker (2010), "Artvin-Borçka Camili Biyosfer Alanındaki Ekoturizm Potansiyelinin Orman Köylüleri Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkisinin İrdelenmesi" adlı araştırma makalesinde, bu yörede yaşayan insanların ekoturizm kavramı konusunda daha fazla bilgilendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Ekoturizmin bir alanda gelişim gösterebilmesi için o alanda eğitim çalışmalarının yapılmasının bir ön koşul olduğunu ifade etmişlerdir. Ekoturizm faaliyetlerinde, orman köylüsü ile en çok muhattap olacak olan ilgi grupları arasında birlikte hareket etmeleri için iletişim birliğinin sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Türkiye'nin ilk ve tek Biyosfer Rezerv Alanı olma özelliğine sahip olan bu alanda yapılacak olan ekoturizm faaliyetlerinde yalnızca orman köylüsü için ekonomik fayda sağlama tabanında hareket edilmemesi gerektiğinin özellikle doğal alanların zarar görmemesi hususunda çok dikkatli davranılmasının önemi üzerinde durmuşlardır.

Çakır (2011), "İğneada ve Çevresinde Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Kırsal Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezi çalışmasında, İğneada'yı ziyaret eden turistlerin bu alanın ekoturizm kaynakları hakkında çok da fazla bilgileri olmadığını, turistlerin çoğunun sadece bu alanda denize girmek için geldiklerini tespit etmiştir. İğneada'nın ekonomik hareketliliğini artırmak, bu yörede yaşayan insanlara ek gelir seçenekleri oluşturmak ve istihdamı artırmak için bu bölgenin sahip olduğu ekoturizm değerlerinin tanıtımının yapılmasının gerektiği vurgulanmıştır. İlgili kamu yöneticileri, İğneada çevresinde yaşayan yöre insanı ve turizm işletmeciliği yapanların bir araya gelerek ekoturizmi canlandıracak ürün ve hizmetler konusunda fikir birliği yapılması halinde, bölgenin sosyo-ekonomik açıdan kalkınacağı tez çalışması kapsamında belirtilmiştir.

Ok vd., (2011), “A Comparative Study on Activity Selection with MCD Techniques in Ecotourism Planning” adlı çalışmalarında, ekoturizmin “doğa ve kültür temelli bir turizm türü” olduğunu ifade etmişlerdir. Ekoturistlerin daha çok çevre dostu turizm faaliyetleri talep ettiğini bu yüzden de ekoturizm uygulamaları esnasında doğal ve kültürel kaynakların tüketilmeden kullanılmasının sağlanmasının önemli olduğunu vurgulamışlardır. Ekoturizm faaliyetlerinin, ekonomik faydalar ve eğitim fırsatları yaratarak ziyaret edilen bölgeye katkıda bulunurken, bazı kaynakları olumsuz etkileyebildiğini ifade etmişlerdir. Planlamacıların ekoturizmin sosyal, ekonomik ve çevresel boyutlarını dikkate alarak çok kriterli karar verme teknikleri ve katılımcı yaklaşımları kullanmalarının ekoturizmin sürdürülebilirliği açısından önem arz ettiğini belirtmişlerdir.

Köse vd., (2015), “Historical Value and Ecotourism Potential of Wooden Houses in Meydancık, Artvin, Turkey: Preliminary Results” adlı çalışmalarında, Türkiye’de özellikle Karadeniz bölgesinin kırsal alanlarında örnekleri bulunan ahşap evleri ekoturizm açısından önemli bir kültürel miras olarak değerlendirmişlerdir. Ahşap evlerin ekoturizm açısından önem arz eden yapılar olmalarına rağmen bu evlerin korunması, tarihsel değerlerinin tespiti ve ekoturizm faaliyetleri için kullanımları hakkında insanların yeterli farkındalıklarının olmadığını belirtmişlerdir. Geleneksel ahşap evlerin tarihsel değerini ve korunmasını belirlemenin, o bölgede ekoturizm potansiyelini iyileştirmenin araçlarından biri olduğunu ifade etmişlerdir.

Okan vd., (2016), “Assessing Ecotourism Potential of Traditional Wooden Architecture in Rural Areas: The Case of Papart Valley” adlı çalışmalarında, ekoturizm faaliyetleri açısından önem arz eden ahşap evlerin yeterince korunması ve bakımı hususunda bilgi eksikliği olduğunu ve potansiyellerine rağmen, geleneksel ahşap evlerde konaklama işletmelerine yönelik düzenlemelerin ve olumlu tutumların yetersiz olduğunu tespit etmişlerdir.

Müderrişoğlu vd. (2005) “rekreasyonel fırsat dağılımı yöntemi” ile Abant Tabiat Parkı’nda yaptıkları çalışma sonuçları korelasyon ve varyans analizleri ile değerlendirmelerde bulunup, neticesinde; alanın taşıma kapasitesinin belirlenmesi, ziyaretçilere gerekli tanıtımların yapılması gerektiği sonucuna varmışlardır.

Akbaba ve İnaç (2007) Kahramanmaraş İli Ahır Dağı kent ormanı ziyaretçileri ile yapılan görüşmelerde; ziyaretçilerin bilinçlendirilmesi gerektiğini, orman sevgisini

aşlamak için afiş ve broşürlerin dağıtılması, herberyum müzelerinin kurulması gerektiğini vurgulamışlardır.

Kabaş ve Yıldırım (2007) Çanakkale İli Troya Tarihi Milli Parkında turizm ve rekreasyon potansiyellerini yapılan anket çalışmaları ile ortaya koymuşlardır. Çalışma sonucunda; milli parkta alt yapı tesislerinin eksik olduğu, alanın iklim özelliklerinin de göz önünde bulundurularak aktivitelerin yapılabileceğini, alanda konaklama tesislerine ihtiyaç duyduklarını, ulaşım kolaylığının sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Sönmez ve Özdemir (2008) Akdağ Tabiat Parkında ekoturizm faaliyetleri üzerine bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Alanda alt yapı çalışmalarının hızlanması, yapılacak olan tesislerin doğa ile bir bütün halinde olmasına özen gösterilmesi ve yapılan etkinliklerin doğaya zarar verilmeden yapılması gerektiği sonucuna varmışlardır. Ayrıca, ziyaretçilerin beklentilerini karşılanmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Erduran ve Cırık (2011) Korunan alanların peyzaj açısından değerlendirilmesi üzerine yaptıkları çalışmada; Gelincik Dağı Tabiat Parkı'nda rekreasyonel olarak önemli değere sahip olan 9 noktanın analizini gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonuçlarına göre; değerlendirilen alanın tehdit unsurlarına karşı sürdürülebilirliğini sağlamak için alanda yapılması gerekenleri “biyolojik çeşitlilik değerinin korunması ve güncellenmesi” ve “tabiat parkı ile ilişkisi bulunan herkese eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması” şeklinde ifade etmişlerdir.

Bahadır (2013) Isparta İl'inde yapmış olduğu çalışmada; Kovada Gölü Milli Park'ının tanıtımı, ekolojik sorunları ve sürdürülebilirliğini korumayı amaçlanmıştır. Milli Park'a ait sorunlar SWOT analizi ile belirlenerek; parktaki zonlara göre hareket edilmesi ve taşıma kapasitesi üzerine çıkılmadan Kovada Gölü Milli Parkında ziyaretçi kabulü yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Akten ve Gül (2014) korunan alanlara ziyaretçilerinin etkileri ve önlemleri üzerine Gölcük Tabiat Parkı'nda bir çalışma yapmışlardır. Yapılan çalışmada ziyaretçiler ile yapılan görüşme sonuçlarına göre genellikle göl çevresini kullanma durumunda göl ekolojisine her hangi bir olumsuz etkiye sebebiyet verilmemesi gerektiği ve alana piknik dışında da birçok aktivitenin kazandırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Surat ve Özdemir (2014) Artvin yöresinde yer alan Borçka Karagöl Tabiat Park'ında korunan alanlar ile yerel halkın farkındalığı üzerine bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma; yöre halkının bilinç düzeyini arttırmak, korunan alanların

yöre halkı için önemini vurgulamak, tabiat parkındaki potansiyel rekreasyonel aktivitelerini ve kullanıcıların beklentilerini ortaya koymak için yapılmıştır. Çalışma sonucunda; yöre halkının tabiat parkından daha fazla yararlanabilmesi için; şenlik ve festivaller düzenleyerek bu alanlarda yöresel olan elışı örneklerini satabileceği ve ayrıca tabiat parkının bilimsel amaçlı olarak da kullanılabilmesi ve bu özelliğinin geliştirilebileceğini tespit etmişlerdir.

Manavoğlu ve Ortaçşeme (2015) Antalya ilinin açık ve yeşil alanlarının planlama stratejileri üzerine yaptıkları çalışmada; aktif kullanılan yeşil alanlar üzerine genel bir değerlendirme yapmışlardır. Değerlendirmelerde SWOT analizi yöntemini kullanmışlardır. Açık yeşil alan kullanıcılarının görüşlerini anket yöntemi ile tespit etmişlerdir. Çalışma sonuçlarına göre; açık yeşil alan kullanıcıları; özellikle mahalli parkların yeterli büyüklükte olmadığını, parkların güvenlik sorunu olduğunu, parkların sayı ve alan olarak yetersiz olduğu belirtmişlerdir. Ayrıca çalışma sonucunda öneri olarak “Antalya İli için kişi başına düşen yeşil alan miktarının akarsu yataklarının kentsel yeşil alan sistemi içerisinde yeşil koridor olarak değerlendirilmesi” gerektiğini belirtmişlerdir.

Demircioğlu (2014) Karatepe Aslantaş Milli Parkında yapmış olduğu çalışmada; milli parkların orman ürünü üretimi dışında rekreasyonel faydasını da ortaya koymuştur. Çalışmada ziyaretçilerle yapılan görüşmeler neticesinde; milli park ile ilgili ziyaretçilerin yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıkları, milli park giriş ücretlerini yüksek buldukları, alanda eksik olan tesisler ile seyir tepesi yapılmasının gerektiği, alanın bakımlı ve temiz olarak kalması için daimi personelin bulundurulmasının önemli olduğunu tespit etmiştir.

Benzer (2006) “Bolu-Göynük ve Yakın Çevresi Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi” adlı doktora tezi çalışmasında; Türkiye’nin kuzeybatısında bulunan Bolu ilinin güneybatı bölümünde yer alan Göynük’de, potansiyel ekoturizm alanlarını belirlemek amacı ile, Göynük’de ekoturizm etkinliğinin gerçekleştirileceği bölgelerin tanımını yapmıştır. Bu çalışmada geniş kapsamlı olarak çevre ve turizm verileri birleştirilmiş, coğrafi bilgi sistemi (CBS) teknikleri kullanılarak tahlil edilmiştir. Tez kapsamında, çevre ve turizm arasındaki ilişki incelenerek, ekoturizm gelişme planları için gerekli olan çevre duyarlı turizm planlaması yaklaşımı geliştirilmiştir.

Polat (2006) tarafından gerçekleştirilen “Karapınar İlçesi ve Yakın Çevresi Peyzaj Özelliklerinin Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma” adlı doktora tezi çalışmasında; Karapınar İlçesi ve yakın çevresinin mevcut

potansiyelinin doğal ve kültürel çevreye zarar vermeyecek ve ekonomik faydalar üretebilecek bir ekoturizm planlaması ile turizm sektörüne kazandırılması amacı ile, Karapınar ilçesinin bazı ekoturizm etkinliklerine uygunluğu Coğrafi Bilgi Sistemleri, yerinde gözlem ve anket çalışmaları yardımıyla araştırmıştır. Bu araştırma sonucunda, Karapınar ilçesi ve yakın çevresinde gerçekleştirilmesi uygun ekoturizm etkinliklerine yönelik uygun alan tespitleri yapılmış ve bu tespitlere yönelik uygulama önerileri getirilmiştir.

Akın (2006) tarafından ele alınan “Türkiye’ de Ekoturizmin Sürdürülebilir Gelişimi: Kaçkar Dağları Milli Parkı Örneği” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; ekoturizm potansiyeli çok yüksek olan araştırma bölgesi Kaçkar Dağları Milli Parkının ve yakın çevresinin ekoturizm çerçevesinde doğal kaynak yönetimi araştırılarak, alanda sürdürülebilir ekoturizm uygulamaları için tespitler yapılmış ve bu tespitlere yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Yılmaz (2008), “Turizm Çeşitlendirmesi Kapsamında Ekoturizmin Ürünü Olarak Tatil Çiftlikleri: Türkiye’deki Tatil Çiftliklerine Yönelik Swot Analizi” adlı doktora çalışmasında; tatil çiftliklerinin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerinin belirlenmesine yönelik bir durum analizi (SWOT)’ne yer vermiş, Türkiye’de farklı yörede faaliyet gösteren ve farklı yapılardaki iki tatil çiftliğinde araştırmalar yapmıştır. Araştırmalar sonucunda, çiftliklerde doğa dostu tarımın yapıldığı, tatil çiftliklerinin ekolojik ve kültürel dokuya uygun yapılar oldukları, çiftliklerdeki turizm hizmetlerinden ekonomik anlamda ve istihdam yararları elde etmenin yanında, insanlarla iletişim kurma gibi sosyal ihtiyaçlarını da bu yolla karşılayabildikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte çiftliklerin ürünleri, fiyatlandırma, dağıtım ve tutundurma yöntemleri ile fiziksel imkânları ile ilgili bilgiler de sunulmaktadır.

Altan (2006), “Türkiye’de Ekoturizm Uygulamaları ve Ekonomiye Katkıları” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; ekoturizmin gelişim evrelerini inceleyip ekonomiye katkılarını araştırmıştır.

Altanlar (2007), “Akçakoca Alternatif Turizm Olanaklarının Araştırılması” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; turizm potansiyeli varlığı nedeniyle Düzce’nin Akçakoca ilçesini seçerek, araştırma alanında sürdürülebilir bir turizm sağlamak amacıyla mevcut turizm faaliyetlerine ek olarak alternatif turizm türleri ve faaliyetlerini araştırmıştır. Bu araştırma sonucunda, mevcut turizmin sorunları ortaya konularak, plancı gözüyle

Akçakoca'nın doğal ve kültürel kaynakları incelenmiş, peyzaj değerleri de göz önünde bulundurulmuş, Akçakoca için uygun olabilecek alternatif turizm türleri belirlenmiştir. Ayrıca, yanlış arazi kullanımları sonucunda doğal kaynakların hızla tükendiği göz önünde bulundurulmuş, alternatif bir turizm türü olan ekoturizme öncelik verilmesi vurgulanmış, koruma kullanma dengesinin sağlandığı alternatif bir turizm gelişmesinin nasıl olması gerektiği konusunda da çözüm önerilerinde bulunmuştur.

Erkut (2005), "Ekoturizm Kaynağı Olarak Akçay Vadisi ve Madran Dağının Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; sahip olduğu doğal ve tarihî zenginlikleri ve ulaşım kolaylığı ile ilgi çeken yerlerden biri olan Madran Dağı, Akçay Vadisi ve çevresinin doğal ve kültürel ekoturizm potansiyelini ortaya koymuş, bu potansiyelin ne ölçüde kullanıldığını belirlemiş ve söz konusu zenginliklerin olumlu yönde gelişmesi için öneriler sunmuştur.

Yalçın (2007), "Çiftlik İlçesi (Niğde) Doğal Kültürel Coğrafya Araştırmaları ve Ekoturizm Potansiyeli" adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; Çiftlik ilçesinin doğal ve kültürel yönden araştırılması ve ekoturizm potansiyelinin belirlenmesini amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda ekoturizm yönü ile önemli potansiyele sahip Çiftlik ilçesindeki doğal güzellikler ve tarihi değerler üzerine değinmiştir. Keçiboyduran ve Melendiz Dağı üzerinde yapılan yaylacılık faaliyetleri ve bunun dışında yapılabilecek kış ve dağ turizm faaliyetlerini, yaban hayatını, doğal güzellikleri ve tarihi değerleri ekoturizm açısından değerlendirmiştir. Çalışmada özellikle bu havzaya farklı bir perspektiften bakılması gerekliliği vurgulanmıştır. Sürdürülebilirliğin sağlanmasında her türlü kararı alacak, planlayacak, programlayacak ve uygulayacak olan insan faktörü olduğundan; bilgili, bilinçli, duyarlı, strateji ve politika üretebilen ve bunları gerçekleştirebilen nesiller yetiştirmenin önemi üzerinde durulmuştur. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmaların, bölgenin ekoturizm alanı olarak değerlendirilmesinde ve tanıtımında etkili olacağı vurgulanmıştır.

Akıllı (2004), "Ekoturizmin Sosyo-Kültürel, Ekonomik, Yönetimsel ve Çevresel Etkiler Bakımından İrdelenmesi: Antalya Köprülü Kanyon Milli Parkı Örneği" adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; salt pazar mantığından hareket eden kitle turizminden farklı olarak ekoturizmin doğal ve sosyo-kültürel değerleri temel alan kabulün uygulama düzeyine nasıl yansıtacağını saptamayı amaçlamıştır. Bu amaç ile, Köprülü Kanyon Milli Parkı bünyesinde 11 köy yerleşimi içinde ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel olmak üzere 3 ölçütün her birini temsil edebileceği 3 köy düşünülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda

ekoturizm etkinlikleri için, doğal zenginliğin korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi, sosyo-ekonomik ve yönetsel sorunların çözülmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

İnan (2007), “Yıldız (Istranca) Dağları ve Çevresindeki Floradan Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Ekoturizm Amacıyla Yararlanma Olanakları” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; bölgede sürdürülebilir ekoturizm imkânlarını ortaya koymak ve bunun gerçekleştirilebilmesi için izlenmesi gereken yol ve yöntemlerin belirlenmesi amacı ile, Tekirdağ ilinin kuzey doğusunda yer alan Saray ilçesi ile Kırklareli ilinde bulunan dağ köyleri temel alınmıştır. Özellikle İğneada, Demirköy, Kıyıköy, Kastro çevresinde yaşayan yerel halk ile yüz-yüze yapılan görüşmelerden elde edilen veriler araştırmanın ana gerecini oluşturmaktadır. Sonuç olarak, ekoturizm etkinliğinin bulunduğu bölgelerde hızlı bir sosyo-ekonomik gelişme sağlanmıştır. Özellikle gelir düzeyinin düşük olduğu kırsal kesime, istihdam oluşturma konusunda önemli katkılar sağlandığı belirlenmiştir.

Yalçınalp (2005), “Trabzon’da Bazı Turizm Merkezleri Ölçeğinde Yayla Turizmin Ekoturizm Kapsamında İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; yayla turizmi etkinliklerinin sürdürülebilir bir biçimde, doğal ve kültürel özelliklerinin korunarak yapılmasını vurgulamış, Trabzon ilinde turizm merkezi ilan edilmiş ve halen geleneksel hayatın devam ettirildiği beş yayla çalışma alanı olarak seçilmiştir. Sonuç olarak, yaylalarda etkisini hissettiren yeni gelişmeler, geleneksel hayatı olumsuz yönde etkilemiş ve yaylacılığı olması gereken geleneksel halinden uzaklaştırmıştır. Kısa vadede turizm etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği bu yaylalarda yerel halkın bir gelir kaynağı olarak görülen turizme yönelmelerinde bir kaynak değer oluşturulmaları konusunda eğitilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bekiroğlu (2008), “Uçmakdere ‘nin (Tekirdağ) Doğal ve Kültürel Özelliklerinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; ülkemizden örnek olarak seçilen Tekirdağ’a bağlı Uçmakdere Köyü’nün doğal ve kültürel özelliklerinin araştırarak, ekoturizm açısından değerlendirmede bulunmuştur. Sonuç olarak, alanda şimdiye kadar ekoturizm ile ilgili herhangi bir çalışma veya yatırım yapılmadığının ve Tekirdağ ve Şarköy’ün turizm açısından büyük birtansiyeye sahip olduğu ve gerekli yatırımlar yapıldığı takdirde refah seviyesinin yükselebileceğini ifade etmiştir.

Hoşcan (2008), “Orman Köylerinde Doğal ve Kültürel Değerlerin Ekoturizm Etkinliklerinde Kullanılması: Bolu İli, Mudurnu İlçesinde Bir Araştırma” adlı yüksek

lisans tezi çalışmasında; Mudurnu ilçesi orman köylerinde ekoturizm potansiyeli ve yöre halkının ekoturizme yaklaşımını incelemek amacıyla bu bölgedeki orman içi yerleşimlerinde mevcut çekicilikleri belirleyerek, ilçe halkının alternatif turizme olan yaklaşımlarını ve beklentilerini ölçmeye yönelik tanımlayıcı bir alan araştırması yapmıştır. Mudurnu, ekoturizm arzının temel parçalarını oluşturan zengin doğal yapısı, tarihi ve kültürel kaynakları nedeniyle örnek çalışma alanı olarak seçilmiştir. Bu çalışmalardan sonuç olarak, ekoturizmin hem kaynağı olan ekolojik yapının hem de özellikle Türkiye için çok önemli olan turizm sektörünün, gelecek nesillere aktarımı açısından doğru bir turizm seçeneği olarak tasarlanabileceği ama Türkiye'nin altyapı ve planlama açısından ekoturizme, henüz hazırlıklı olmadığı, gerekli yönetsel ve fiziksel altyapı çalışmaları yapılmadan ve bilimsel anlamda koruma-kullanma dengesi belirlenmeden gerçekleştirilecek ekoturizm uygulamaları ile doğanın geri dönülemez biçimde yok olabileceği belirlenmiştir.

Barkin (1996), "Ecotourism: A Tool for Sustainable Development in an Era of International Integration?" adlı makalesinde, ekoturizmin uluslararası çağda sürdürülebilir bir kalkınma için gerekli olan bir araç olduğunu vurgulamıştır. Ekoturizmin başarılı olabilmesi için, sürdürülebilir kalkınmayı desteklemesi gerektiğini vurgulamıştır. Bunun için yöre halkının ve gelen ekoturistlerin hayat kalitesini yükseltecek unsurların dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

Kalem (2001), "Doğal ve Kültürel Değerlerin Korunabilmesi İçin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Yaklaşımı ve Kastamonu İli Kıyı Bölgesi ve Yakın Çevresinde Uygulanması" adlı doktora tezi çalışmasında; bir alanın turistik kullanım değerinin yanı sıra doğal ve kültürel değerlerinin korunmasını da bir girdi olarak hesaba katmak suretiyle, bir bölgenin ve alanın "kullanılabilir turizm potansiyelini" ortaya koymak amacı ile, Kastamonu ili kıyı bölgesi ve yakın çevresini araştırma alanı olarak seçmiştir.

Dönmez (2008), "Akdağ Tabiat Parkı'nda Ekoturizm" adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; doğal kaynakların hızla tükenmekte olduğu Dünyamızda var olan bilinçsiz tüketimin önüne geçmek ve turizmin bilinçli olarak gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla Akdağ Tabiat Parkı'nda bu çalışmanın yapılmasının uygun olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışma, Akdağ Tabiat Parkı'nın tanıtılması ve Türkiye'de yer alan milli park ve tabiat parkları arasında hak ettiği yere ulaşması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar

sonucunda, Akdağ Tabiat Parkı'nın ekoturizm açısından oldukça yüksek bir potansiyele sahip olduğu tespit edilmiştir.

Orhan (2008), “Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Sınıflandırılması” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında; Türkiye'nin en görkemli doğa hazinelerinden biri olan Çoruh Havzasında yer alan Uzundere ilçesi'nin ekoturizm potansiyelini belirlemeye ve sınıflandırmasını yapmıştır. Bölgedeki mevcut potansiyelin, doğal ve kültürel kaynaklar korunarak çevreye zarar vermeyecek şekilde yöre ekonomisine önemli katkı sağlaması ve bu alanların korunması için ekonomik faydalar üretebilecek bir ekoturizm planlamasıyla turizm sektörüne kazandırılması ve ekoturizm kaynaklarının sınıflandırılması hedeflenmiştir. Çalışmanın sonucu olarak yörede coğrafi, ekolojik ve sosyo-kültürel açıdan ekoturizme kaynak oluşturan önemli değerler bulunduğu ve yörenin sivil toplum, üniversite, yerel yönetim ve kamu yatırımları ile önemli bir ekoturizm merkezi olabileceği ifade edilmiştir.

Behrenfeld (2003), “Evaluating Monitoring Practices of Community-Based Ecotourism Projects” adlı tez çalışmasında; Nepal'de toplum tabanlı ekoturizm projelerinin planlama, yönetim ve izleme aşamalarında yerel toplumların katkılarıyla nasıl başarıya ulaştığını ve sonuçlarını değerlendirmiştir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmanın temel materyali, 2020 yılı içerisinde BYOİMA'nı ziyarete gelen 400 kişiye yüz yüze anket tekniği uygulanarak elde edilmiştir.

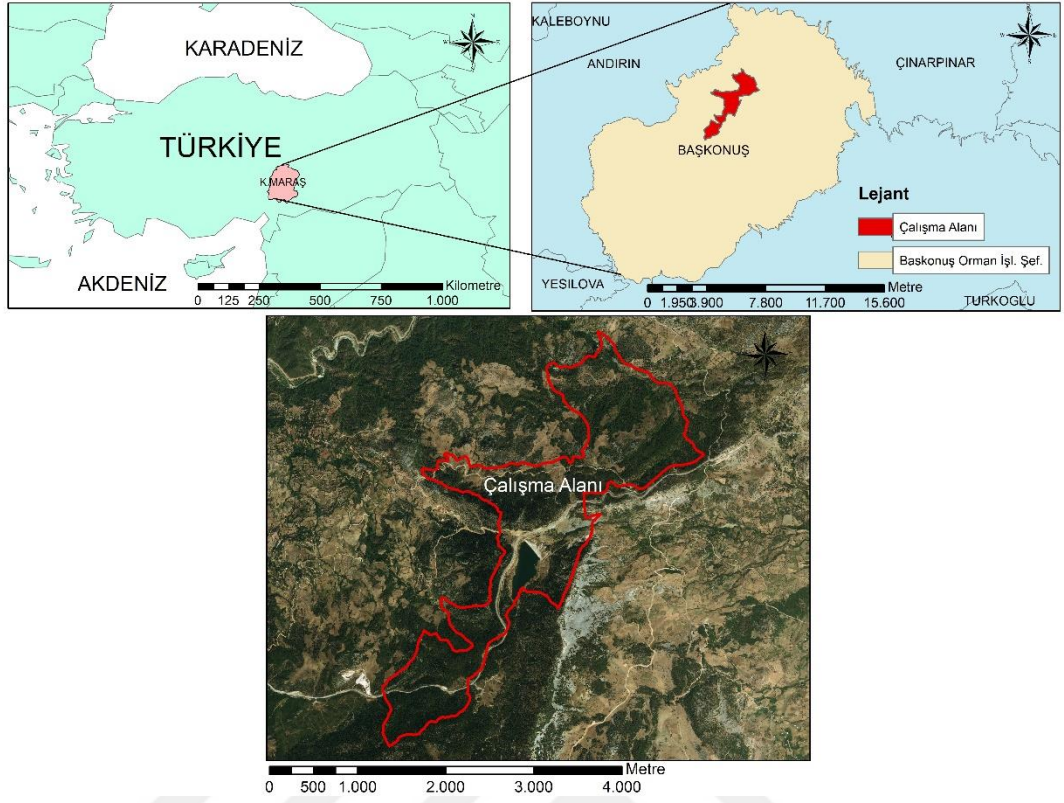
BYOİMA'na gelen ziyaretçiler ile 27.09.2020, 04.10.2020, 18.10.2020 tarihlerinde yapılan anketlere toplam 400 kişi katılım göstermiştir. Araştırma alanı kapsamında Başkonuş Yaylası ziyaretçileri ile Eylül 2020 ile Ekim 2020 dönemleri arasında yapılan anket çalışmasında, ziyaretçi yoğunluğundan dolayı Pazar günleri tercih edilmiştir.

Microsoft Office programlarından Excel programı kullanılmış olup Başkonuş Şefliğine ait Orman Amenajman Planından faydalanılmıştır. Alan kullanım bilgilerinin bir kısmı ile meşcere ve bitki örtüsüne ilişkin verilerin elde edilmesinde Başkonuş Orman İşletme Şefliği'ne ait Orman Amenajman Planından faydalanılmıştır.

3.1.1. Araştırma alanının genel tanıtımı

3.1.1.1 . Coğrafi konum

Başkonuş Orman İşletme Şefliği ormanları, 1/25000 ölçekli topoğrafik haritalarda Ekvator" a göre 37 38' 35" – 37 28' 32" kuzey enlemleri ile Greenwich" e göre 36 28' 48" – 36 41' 54" doğu boylamları arasındadır (Şekil 3.1). Başkonuş doğal rekreasyon alanı denizden yüksekliği; en alçak yeri Berke Barajı'nın maksimum su kotu olan 345 m'dir. En yüksek yeri ise, Başkonuş Dağı olup 1779 m' dir. Şeflik arazisi bu iki yükselti arasında değişik yükseklikte topoğrafik bir yapıya sahiptir. Bu plana konu alan Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda bulunan Kahramanmaraş ilinin Onikişubat ilçesi sınırları dâhilinde Başkonuş İşletme Şefliği içerisinde kalan, doğuda Yenicekale Mahallesinden başlayıp, batıya doğru Topçalı ve Suluyayla, kuzeyinde Avgasır Mahallesi, güneyinde, Rahmacılar ve Saygılı Mahallesi yer almaktadır (Şekil 3.1) (Abız, 2020). Araştırma alanına ait görünümler Şekil 3.2'de verilmiştir.

Şekil 3.1. Araştırma alanının konumu ve Google earth görüntüsü (Abız, 2020)

Şekil 3.2. Başkonuş Orman İçi Mesire Alanı'ndan görünüm (Foto: Leyla Bozkurt)

3.1.1.2. İklim

Akdeniz Bölgesi'nin kuzeydoğusunda yer alan Kahramanmaraş'ın Andırın ilçesi Akdeniz İklimi ile karasal iklimin geçiş sahasında bulunur. Saha, Akdeniz Bölgesi'nin Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgesinin birbirine yaklaştığı bir coğrafi konumda ve yeryüzü şekillerinin birbirine yaklaştığı bir coğrafi konumda ve yeryüzü şekillerinin etkisiyle Türkiye'deki makro iklim tiplerinden "Akdeniz iklimi"ne yakın bir iklim özelliği sergiler. Araştırma sahasının iklim özelliklerinin tespit edilmesinde rasat süresi on yıl olan (1984-1994) Andırın Meteoroloji İstasyonu'na ait verilerden yararlanılmıştır (Çizelge 3.1). Yıllık ortalama sıcaklık değerleri incelendiğinde Andırın ilçesinin ortalama sıcaklık değeri

12.6 °C'dir. Andırın aylık ortalama sıcaklık değerlerinin yıl içerisindeki dağılımı incelendiğinde en sıcak ayın 22.3 °C ile Ağustos ayı olduğu görülür. En düşük sıcaklık ortalamasına sahip ay Şubat (-8.2 °C) ayıdır (Çizelge 3.1). Aylık ve yıllık yağış miktarlarındaki bu değerlerin farklılık göstermesinde; yükselti, bakı, hava kütleleri ve orografik özelliklerin çeşitlilik arz etmesi etkili olmuştur. Yıllık ortalama yağış Andırın 'da 1427 mm'dir (Çizelge 2.1). Bu değerler incelendiğinde yıllık ortalama yağış değerlerinin Andırın 'da yüksek olduğu görülmektedir (Gürbüz vd., 2003).

Çizelge 3.1. Araştırma alanının 1984-1994 yılları arası Andırın meteoroloji istasyonu (denizden yükseltisi 1050 m) (DMİ,1995)

Meteorolojik Elemanlar	Aylar												
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	YILLIK
Maksimum sıcaklık(°C)	12.6	12.7	18.3	24.9	29.3	29.8	32.6	34.0	31.5	27.2	20.3	14.1	23.9
Minimum sıcaklık(°C)	-6	-8.2	-5.4	1.8	4.3	8.6	12.4	14.0	11.2	4.9	-2.5	-6.2	2.4
Ortalama sıcaklık(°C)	3.3	2.8	6.2	12.2	15.3	18.5	21.9	22.3	20.9	15.6	8.6	4.2	12.6
Ortalama yağış(mm)	192.2	165.1	154.8	173.3	156.6	82.1	34.1	14.9	52.6	87.4	159.4	154.5	1427

3.1.1.3. Jeolojik yapı

Andırın kireç taşı; Andırın Kireçtaşları sert, dayanımlı, yeniden kristallenmiş, orta-kalın katmanlı ve eklemlidir. Karstlaşma, tabandaki geçirimsiz birimlere kadar ilerlemiş, büyük erime hunileri ve mağaralar gelişmiştir. (Eroskay vd., 1978).

Karataş formasyonu; Turbiditik karakterli bu formasyon laminalı şeyl ve kumtaşı aralanmasından oluşmaktadır. Genel olarak açık kırmızımsı-kırmızımsı kahverengi renkte olup, tabanda fosil içeriği gözlenmemektedir. Hakim kaya kumtaşı ve şeylerdir. Kumtaşı; taze yüzeyde gri, altere yüzeyde kahverengi-siyah, genellikle belirgin, orta paralel katmanlı ve belirgin derecelenmelidir (Kozlu,1982;1987).

3.1.1.4. Genel toprak özellikleri

Araştırma alanı topraklarının genel yapısını belirlemek amacıyla Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan 1/25 000 ölçekli toprak haritası kullanılmıştır.

Araştırma alanında Kahverengi Orman Toprağı, Koluviyal Toprak, Kireçsiz Kahverengi Topraklar ve Kireçsiz Kahverengi Orman Toprağı gibi büyük toprak gruplarına ait topraklar bulunmaktadır (Anonim, 2000). Bu toprakların genel özellikleri aşağıda verilmiştir.

Kahverengi Orman Toprakları (M): Bulunduğu bölgenin zonal topraklarına nazaran çok zayıf gelişmiş horizonlara sahip topraklardır. A, B ve C horizonları mevcut olup, bunlar birbirlerine tedrici olarak geçiş yapar (Kantarıcı, 2000; Türüdü, 1997).

Koluviyal Topraklar (K): Yüzey akışı veya yan derelerin kısa mesafelerden taşıyarak meylin azalmış olduğu yerlerde depo ettikleri materyallerin meydana getirdiği genç (A) C horizonlu topraklardır. Toprak karakterleri daha ziyade civardaki yüksek arazi topraklarının karakterlerine benzemektedir. Yağışın şiddetine ve meylin derecesine göre muhtelif parça büyüklüklerini içeren katlar ihtiva ederler. Koluviyal topraklarda asli renk tamamen taşındığı anamateryale bağlıdır (Kantarıcı, 2000; Türüdü, 1997).

Kireçsiz Kahverengi Topraklar (U): A, B, C horizonlu topraklardır. Kahverengi veya açık kahverengi dağılabilir üst toprağa ve soluk kırmızımsı kahverengi B horizonuna sahiptir. B horizonu dahil solum sulandırılmış asit ile muamelede köpürme göstermez. Genellikle yıkanma mevcut olup üst toprak alt toprağa nazaran daha asidik bir karakter arz eder. Alt toprakta alkalilik hakimdir.

Kireçsiz kahverengiler A, B, C horizonlu topraklardır. Üstte 10-30 cm kalınlıkta, kahverenkli, organik madde kapsamı orta, hafif sert kıvamlı A₁ yer alır. Altta daha kırmızı renkli (Kantarıcı, 2000; Türüdü, 1997).Usda'ya göre kireçsiz kahverengi toprakları Alfisoller grubuna girmektedir.

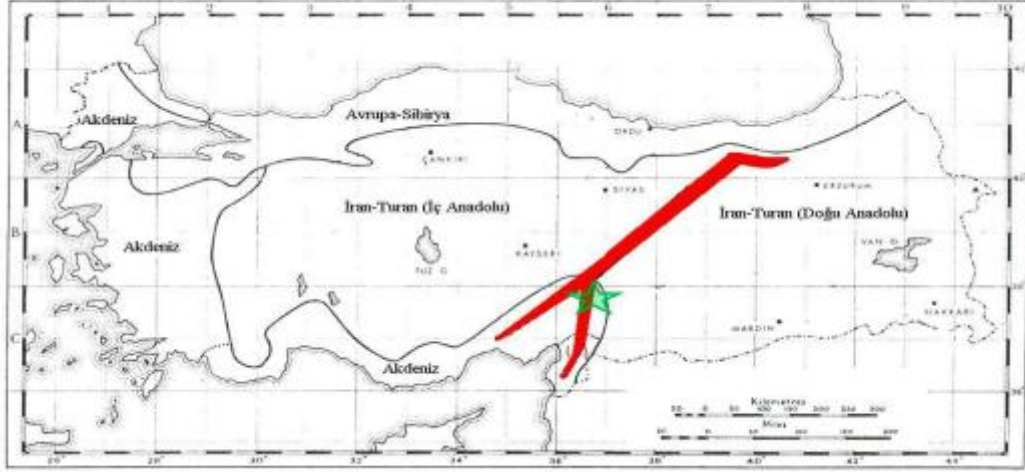
Kireçsiz Kahverengi Orman Toprağı (N): Toprak profili içerisinde horizonların dağılımı A-B-C şeklindedir. Bazı durumlarda profil içerisinde B horizonuna rastlanmayabilir. A horizonun gelişimi oldukça iyidir. A horizonu gözenekli ve kırıntılı bir yapıdadır. B horizonundaki gelişim A horizonu kadar belirgin değildir ve zayıf bir gelişim gösterir.

Genel olarak bu horizonta kil birikimi oldukça azdır veya hiç olmayabilir. Horizonlar arasındaki geçiş tedricidir. Genel olarak bu topraklar yapraklı orman ağaçlarının altında gelişir (Kantarıcı, 2000; Türüdü, 1997).

3.1.1.5 . Flora

Kahramanmaraş'ta bitki örtüsü, genelde Akdeniz Bölgesi özelliğini taşımaktadır. Başkonuş Dağı sık ve nemcil ormanlarla kaplıdır. Kahramanmaraş'ın biyolojik çeşitlilik açısından en zengin bölgesi, ormanlarla kaplı olan Başkonuş Dağıdır. Başkonuş Dağı Amanos Dağları silsilesinin kuzey batı ucunda, Akdeniz ile İran Turan fitocoğrafik bölgelerinin kesiştiği noktaya yakın bir yerde ve Anadolu Çaprazı'nın üzerinde yer alır. Bulunduğu konum itibariyle çok çeşitli ve özel doğa bitkilerine ev sahipliği yapar. Başkonuş dağındaki çiçekli bitki ve eğreltiler yaklaşık 565 yabancı türden oluşmaktadır ve bunların 60 kadarı endemiktir. Yağışlı ve ılıman iklimin hakim olduğu drenajı iyi, geçirgen bir toprağa sahip olan Başkonuş Dağı silsilesinde kayın, gürgen, dişbudak, akçaağaç, sedir, Göknar, karaçam, kızılçam, ardıç, adi porsuk ve meşe türleri hakimdir. Akdeniz ikliminin bitki örtüsü olan makilere sıkça rastlanır. Başkonuş en yüksek noktası 1779 metre yüksekliğe sahiptir. Bu yükseltinin çeşitli kademelerinde bulunan bitki türlerine göre bitki kuşakları tespit edilmiştir. Araştırma alanında yayılış gösteren bitki türlerinin net bir biçimde ortaya konulması amacıyla yapılan arazi çalışmalarında öncelikle alandaki vejetasyon tipini belirlemek için notlar alınmış ve baskın olan türler tespit edilerek fotoğraflanmıştır. Plana konu alan doğal olarak meşe, kayın, gürgen, akçaağaç, ıhlamur, ceviz vb. yapraklı türlerin hâkim olduğu bir bitki örtüsüne sahip olmakla beraber bu bitki örtüsüne yükseklerde Toros Göknar "ı ve sedir, alçak rakımda ise yine plantasyon ile gelen kızılçam ve karaçam türleri eşlik etmektedir. Ağaççık ve çalı türlerinden ise, orman gülü, defne, kocayemiş ve karayemiş bulunmaktadır (OGM, 2021).

Kahramanmaraş il sınırları içindeki Başkonuş Dağı, İran-Turan ve Akdeniz fitocoğrafik bölgelerinin kesiştiği noktada ve Anadolu çaprazının üzerinde yer almaktadır (Şekil 3.3). Bu iki özellik bölgedeki biyolojik çeşitliliğin temel sebepleridir.

Şekil 3.3. Başkonuş Dağı'nın fitocoğrafik bölgelere dağılımı ve Anadolu Çaprazı

Yapılan floristik çalışmaya göre alanda 528 bitki türü teşhis edilerek kayıt altına alınmıştır (Varol 2003). Ancak bu çalışma sırasında, Başkonuş florasına ilave edilen yeni türler ile sayı 565'e yükselmiştir. Çalışma alanında başlıca 3 vejetasyon tipi görülmektedir;

Maki: 300-500 m yükseltiye sahip alanlarda, her dem yeşil bitki gruplarını içeren vejetasyonda genel türler; *Quercus coccifera* (Kermes Meşesi), *Styrax officinalis* (Ayı Fındığı), *Arbutus unedo* (Koca yemiş), *Pistacia terebinthus* (Menengiç) ve *Cotinus coggyria* (Pamuklu sumak).

Orman: 500-1700 m yükseltiye sahip alanlarda görülmektedir. Başlıca ağaç türleri; *Pinus brutia* (Kızılçam), *Pinus nigra* (Karaçam), *Cedrus libani* (Lübnan sediri), *Abies cilicica* (Gökmar), *Taxus baccata* (Porsuk ağacı), *Alnus glutinosa* (Kızıl Ağaç).

Step: Çoğunlukla 1600 m'nin üzerindeki orman açıklıklarında görülen bitki örtüsüdür. Bu alandaki baskın türler; *Astragalus* (Geven) türleri, *Teucrium polium* (Acı yavşan), *Scutellaria orientalis*, *Cerastium brachypetalum*. Plan ünitesinde; yukarıda verilen bilgiler yönünde "Nadir ve Endemik Bitki Toplulukları Haritası" düzenlenerek bir veri tabanı kapsamında muhtelif ayrıntılara yer verilmiştir. İşletme Şefliğinin temel ağaç türleri; Kızılçam, Karaçam, Gökmar, Sedir, Ardıç, Meşe, Gürgen olup bunlar saf veya karışık meşcereler meydana getirmektedir (OGM, 2012).

Mevcut bitki topluluğu; yörenin iklim özelliklerindeki farklılıklar bitki çeşitliliğinde zengin bir yelpazenin oluşmasına neden olmuştur. 2011 yılında yapılmış ve sonuçları ortaya konmuş "Başkonuş Dağı Korumada Öncelikli Alanları; Nadir ve Endemik Türleri" kapsamında ÖBA (Önemli Bitki Alanları) olarak, nadir ve endemik bitki türlerinin isimleri proje alanı olarak aşağıda belirtilmektedir.

3.1.1.6. Fauna

Karasal türler ve aynı türe ait topluluklar olarak; sürüngenler (kaplumbağa, büyük yeşilkertenkele, lekeli ince kertenkele), kuşlar (ala karga, serçe, çulluk, bildircin, kara ördek, üveyik, atmaca, doğan, şahin, küçük kartal, sülün, sığırcık, kızıl gagalı dağ kargası), memeliler (tavşan, tilki, çakal, alacasansar, yaban domuzu, orman oyucu faresi, kurt, sincap, kunduz, geyik) bulunmaktadır. Başkonuş dağının etrafına Doğa Koruma ve Milli Parklar Kahramanmaraş şube Müdürlüğüne “Yaban Hayatı Yerleştirme Çalışması” bağlamında geyik salınarak bu bölgeler 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu çerçevesinde korumaya alınmıştır.

3.1.2. Rekreatyonel özellikleri

3.1.2.1 Başkonuş yaylası orman içi mesire alanının rekreatyonel açıdan değerlendirilmesi

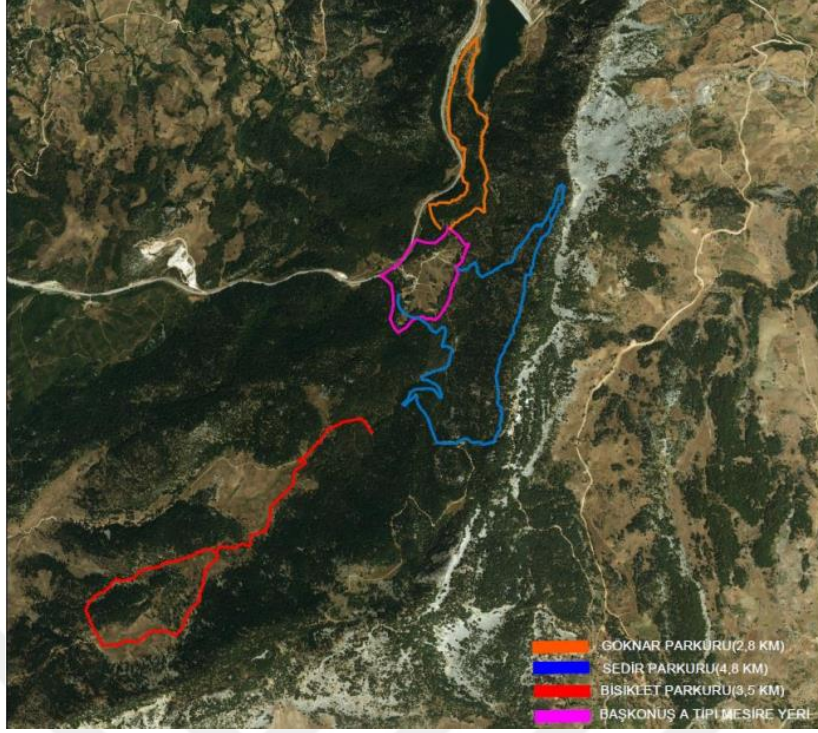
2020 yılında OGM tarafından yönetim planı hazırlanan BYOİMA, 2021 yılında Ekoturizm alanı ilan edilmiştir. BİYOİMA, parkur, yön bulma, iz sürme, patika takibi, dağ/doğa gezisi, botanik turizmi vb. ekoturizm etkinlikleri açısından uygun bir güzergâhta bulunmaktadır. Kahramanmaraş'ın büyükşehir olması dolayısıyla köyden bahsedilmemekle beraber, güzergahın güneyinde, Rahmacılar ve Saygılı mahalleleri tipik orman köyleri görünümündedir. Güzergah; biyolojik çeşitlilik, peyzaj ve iklim değerleri açısından optimale yakın değerler taşımaktadır.

3.1.2.2. BYOİMA’nda yapılan rekreatyonel etkinlikler ve parkurlar

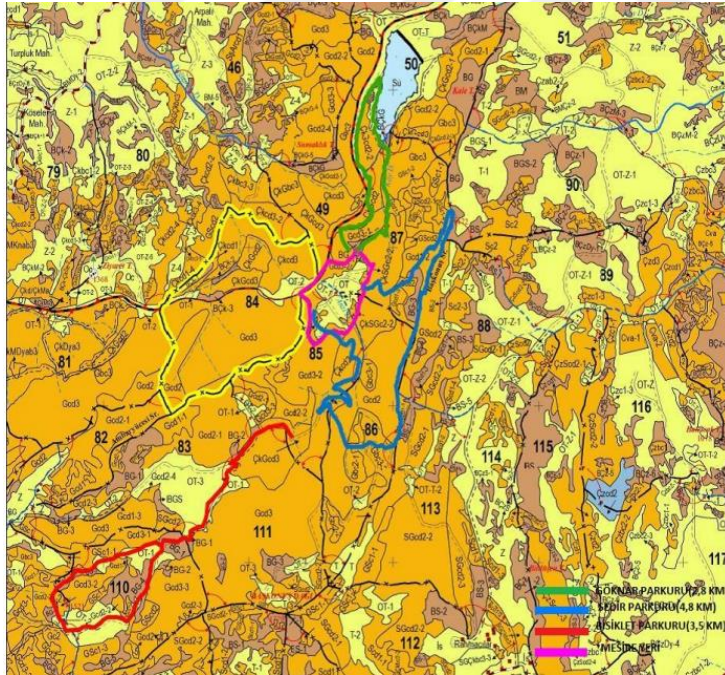
Alanda doğa yürüyüşü ve dağ bisikleti yolu yapılmıştır. Doğa yürüyüş parkuru genişliği arazi eğiminden dolayı 1 m olarak belirlenmiştir. Belli noktalara bilgilendirme amacıyla tabela, işaretler, yağmurluk, teras ve fotoğraf çekim alanları ile dinlenme ünitesi konulmuştur.

11.100 m.’lik parkur, 3 parçaya bölünmüştür. Bunlardan I nolu Sedir Yürüyüş Parkuru 4,800 m, II nolu Göknar Parkuru 2,800 m. ve III nolu Bisiklet Parkuru 3.500 m uzunluğunda yapılmıştır.

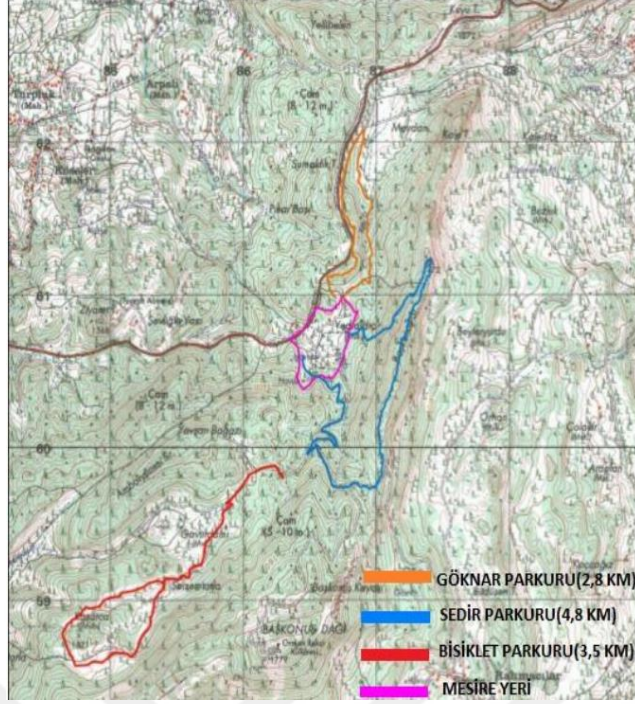
BYOİMA’da bulunan doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru Şekil 3.4’de, Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru amenajman haritası Şekil 3.5’de, Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru memleket haritası Şekil 3.6’da gösterilmektedir.

Şekil 3.4. Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru hava fotoğrafı (OGM, 2020)

Şekil 3.5. Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru amenajman haritası (OGM,2020)

Şekil 3.6. Başkonuş ekoturizm alanı doğa yürüyüşü ve bisiklet parkuru memleket haritası (OGM, 2020)

Yürüyüş Yolu

BYOİMA’da yapılan orman içi yürüyüş yolları alana uygun bir şekilde planlanmıştır. Yürüyüş yolu başlangıç noktalarında tesis edilen tabelalarda, parkurun ismi, uzunluğu, olası tehlikeler, görülmesi gereken ilginç noktalar, kullanım amacı, krokisi gibi veriler ayrıca lejant tipi şeklinde belirtilmiştir. Belirlenen yerlere ihtiyaca göre giriş ünitesi, yağmurluk, dinlenme üniteleri seyir ve fotoğraf çekim alanı yapılmıştır (Şekil 3.7, Şekil 3.8).

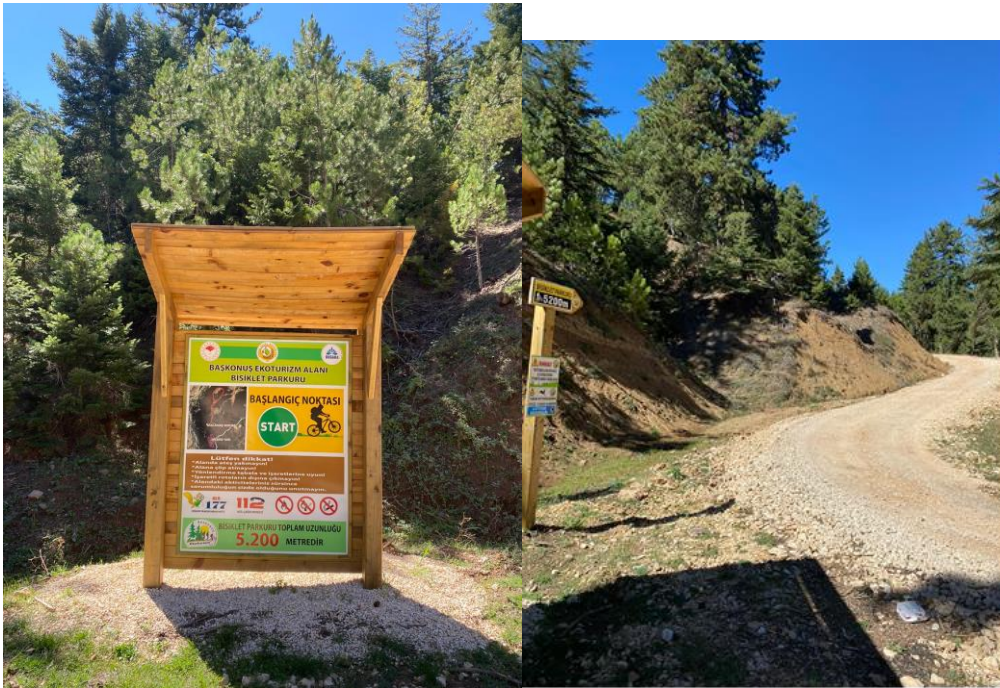
Şekil 3.7. Ekoturizm alanı ahşap merdiven kısmı (Foto: Leyla Bozkurt)

Şekil 3.8. Kapasitesi 5 kişilik olan seyir terası (Foto: Leyla Bozkurt)

Bisiklet Parkuru

Parkurlarda kullanım gayesine göre bilgilendirme maksatlı belli noktalarda işaret ve tabelalar, bank kullanılmıştır. Tabela ve işaretler için, doğaya uyumlu ahşap tabelalar üzerinde parlak boya veya taş yığınları, benzeri tabelalar yapılmıştır (Şekil 3.9).

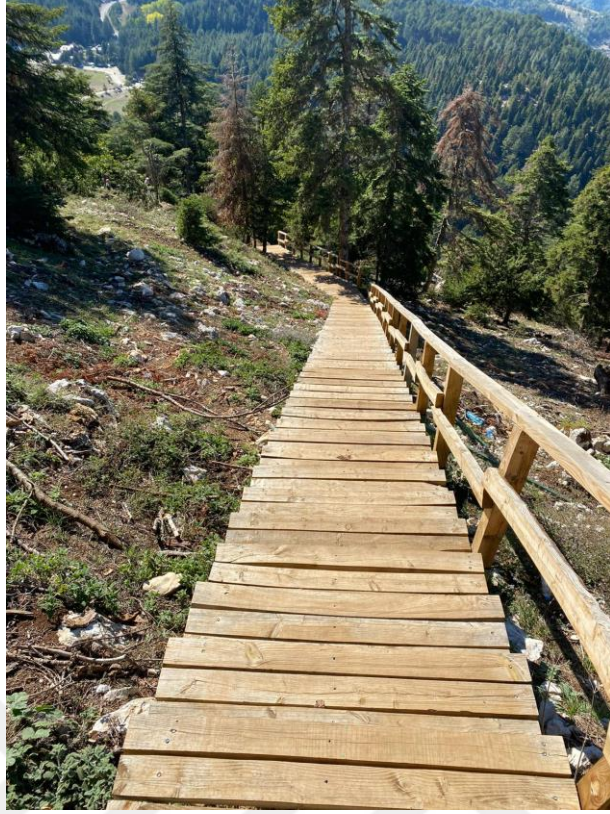
Şekil 3.9. Başkonuş ekoturizm alanı bisiklet parkuru başlangıç noktası (Foto: Leyla Bozkurt)

Rekreasyonel aktiviteler kapsamında tesis edilen araçlar

Parkurun uygun yerlerine 1 adet giriş ünitesi, 2 adet dinlenme ünitesi, 1 adet fotoğraf çekim alanı, 2 adet seyir terası, 4 adet dinlenme ünitesi yapılmıştır. BYOİMA’da yapılan faaliyetler esnasında kısa süreli dinlenme imkanı sağlayan doğaya uyumlu, yaya geçişine engel olmayacak şekilde yerleştirilecek, taban alanı maksimum 15 m² olan ve en az üç tarafı açık yapılar vardır. Parkur bütünlüğünü sağlamak üzere toplam 20 adet basit ahşap merdiven, 43 adet bilgilendirme ve yönlendirme tabelası, 7 adet parkur başlangıç ve bitiş levhası yapılmıştır. (Şekil 3.10, Şekil 3.11, Şekil 3.12, Şekil 3.13).

Şekil 3.10. Başkonuş ekoturizm alanı ATV turları başlangıç noktası (Foto: Leyla Bozkurt)

Şekil 3.11. Başkonuş ekoturizm alanı ahşap merdiven kısmı (Foto: Leyla Bozkurt)

Şekil 3.12. Başkonuş ekoturizm alanı Sedir parkuru başlangıç ve bitiş noktası (Foto: Leyla Bozkurt)

Şekil 3.13. Başkonuş ekoturizm alanı başlangıç noktası (Foto: Leyla Bozkurt)

3.1.2.3. Alan üzerindeki yasal kısıtlar (sit ülke kararları, kıyı kanunu, karayolları istimlak sınırı, turizm alanı ve merkezi vb.)

2020 yılında Başkonuş için hazırlanmış bir yönetim planında çeşitli kanunlar (Örn, 09.08.1983 tarih ve 2873 sayılı “Milli Parklar Kanunu”, 11.08.1983 tarih ve 18132 sayılı “Çevre Kanunu”, ve Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 24.04.2006 tarih ve 5491 sayılı kanun, 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı “Orman Kanunu”, 11.07.2003 tarih ve 25165 sayılı Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren 4915 sayılı “Kara Avcılığı Kanunu”)’a atıf yapılarak alan üzerindeki yasal kısıtlar belirlenmiştir (OGM, 2015). Buna göre alanda aşağıda belirtilen kurallara uyulacaktır:

- Yapılacak yapılarda taş, ahşap vb. doğal malzemeler kullanılması esastır.
- Yangın çıkması halinde, OGM’nin yangın mevzuatı aynen uygulanacaktır.
- Belirlenen kullanım alanları dışında, idarenin izni alınmadan yeni bir kullanım alanı tesis edilemez.
- Ön görülen yapı ve tesislerin inşaatı sırasında, halen var olan orman dokusuna ve bitki örtüsüne zarar vermeyecek biçimde planın aplikasyonu yapılacaktır.

- Koruma kararlarının uygulanabilmesi için yöre halkı ve ziyaretçilerin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Saha kaynaklarını ve çevreyi tanıtacak, kullanımları yönlendirecek etkili bir tanıtım programı hazırlanacaktır.
- Bisiklet yolu parkuruna Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nden izin alınmadan giriş ve çıkış yapılmayacaktır.
- Ekoturizm alanı içerisinde kalan orman yollarının kullanımı yasaktır.

3.2. Yöntem

BYOİMA'da yapılan bu çalışmada öncelikle genel literatür taramasından elde edilen kaynaklar doğrultusunda 26 soruluk bir anket formu hazırlanmıştır (Ek 1). Bu formda katılımcılara yönelik kişisel, ekonomik ve alana ilişkin sorular bulunmaktadır. Daha sonra BYOİMA'ya gelen 400 ziyaretçi üzerinde yüzyüze anket tekniği uygulanmıştır. Akabinde, anketlere ilişkin veriler bilgisayarda SPSS programına girilmiştir. SPSS paket programı aracılığıyla katılımcılara ait tanımlayıcı istatistikler ve Ki-Kare testleri yapılmıştır.

Örneklem Büyüklüğü

Örneklem büyüklüğü (n)'nü belirlemek amacıyla aşağıdaki formül kullanılmıştır (Tüzel, 2019).

$$n = \frac{nt^2pq}{d^2(N-1) + t^2pq} \quad (3.1)$$

2020 yılında BYOİMA'nı 60 bin kişi ziyaret ettiğinden Ana Kitle Büyüklüğü (N) 60,000 alınmıştır. Formülde t; güven katsayısı (%95 güven düzeyi için t= 1.96), p; ölçülmek istenen büyüklüğün ana kitlede bulunma oranı (= 0.5: BYOİMA ziyaret eden kişilerin alana geliş amaçları farklılıklar gösterebildiğinden ve ön bir tahmin yapılamadığından dolayı bu değer 0.5 olarak kabul edilmiştir). Dolayısıyla q değeri de 0.5 (q=1-p) olarak hesaplanmıştır. Kabul edilen örnekleme hatası (d) ise %5'dir. Yukarıdaki değerler formülde yerine konularak yapılan işlem neticesinde örneklem büyüklüğü 381 kişi olarak hesaplanmıştır.

Ki-Kare bağımsızlık testi

Ki-Kare bağımsızlık testi analizi iki değişken arasında bir ilişki bulunup bulunmadığını veya gözlenen ve beklenen frekans dağılımları arasındaki farkların rastgele hatalardan olup olmadığını kontrol etmede kullanılabilir (Kubat ve Ayaşlıgil, 2002). Araştırmanın bu kısmında ziyaretçilerin giriş ücreti ödeme gönüllülüklerinin (WTP: Willingness to Pay) öğrenim düzeyi, gelir düzeyi, çalışılan sektör, kat edilen mesafe, ziyaret sıklığı, vb değişkenlerle karşılaştırılması yapılarak aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığı test edilmiştir. İkili değişkenler test edilmeden önce H_0 ve H_1 hipotezleri oluşturulmuştur. İlk testte de görüleceği üzere;

H_0 : Kişilerin öğrenim düzeyleri ile ödeme gönüllülükleri arasında bir ilişki mevcuttur,

H_1 : Kişilerin öğrenim düzeyleri ile ödeme gönüllülükleri arasında herhangi bir ilişki mevcut değildir, şeklinde örneklendirilebilir.

4. BULGULAR

BYOİMA ziyaretçilerinin sosyo-ekonomik, demografik ve rekreasyonel özelliklerine ilişkin bulgular aşağıda ayrı alt başlıklar halinde açıklanmıştır.

4.1. Yıllar İtibariyle Ziyaretçi Sayıları ve Giriş Ücretleri

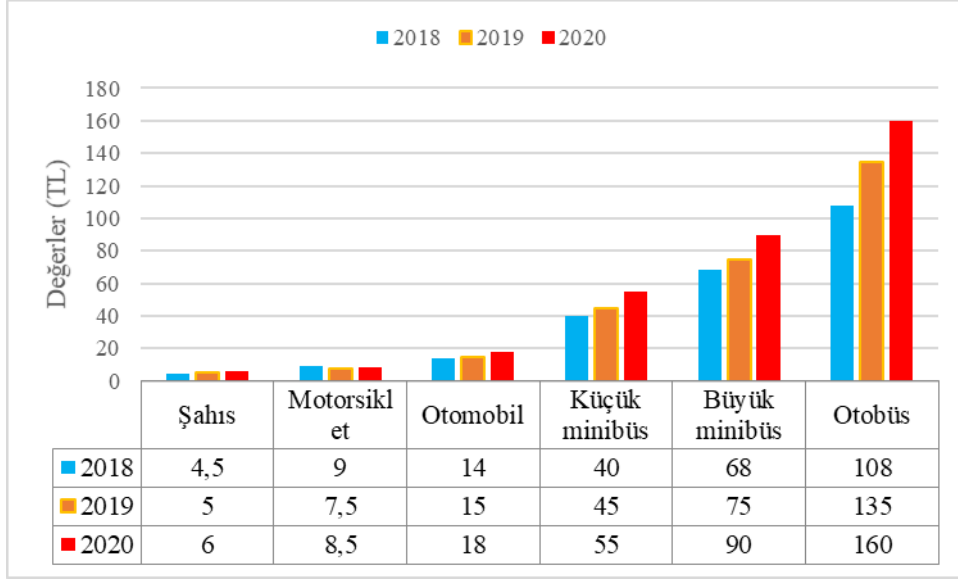
BYOİMA'na ziyaretçi sayısının yıllar itibariyle dağılımı Şekil 4.1'de verilmiştir.

Yaylaya ziyaretçiler yoğunlukla yaz döneminde (Mayıs - Eylül) gelmektedirler. Şekil 4.1'de görüldüğü üzere, son 5 yılda yaylaya gelen ziyaretçi sayısı yıldan yıla artış gösterirken, 2020 yılında alana gelen ziyaretçi sayısında ciddi bir düşüş tespit edilmiştir.

Şekil 4.1. BYOİMA'nın son beş yıllık (2016-2020) ziyaretçi sayısı (KOBM, 2021)

Yaylaya son üç yılda ödenen giriş ücretlerine bakıldığında ücretlerin yıllara göre arttığı tespit edilmiştir. Son üç yıla ait giriş ücretleri Şekil 4.2'de gösterilmiştir.

Şekil 4.2. BYOİMA'nın son üç yıllık (2018-2020) giriş ücreti düzeyleri (KOBM, 2021)

4.2. Anket Değerlendirme Sonuçları

4.2.1. Katılımcıların cinsiyet durumu

Katılımcıların % 56'sını (224 kişi) erkekler oluşturur iken % 44'ünü (176 kişi) kadınlar oluşturmaktadır.

4.2.2. Katılımcıların eğitim düzeyleri

Ankete katılan ziyaretçilerin eğitim durumu incelendiğinde % 59 oranında üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.1). Bununla birlikte katılımcıların % 19'u lise, % 13'ü yüksek lisans veya doktora, % 5,75'inin orta öğretim ve geriye kalan % 2,5'ininde ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.1).

Çizelge 4.1. Katılımcıların eğitim düzeyleri

Eğitim Durumu	Frekans (Kişi)	Oran (%)
İlköğretim	10	2,50
Ortaöğretim	23	5,75
Lise	76	19,00
Üniversite	236	59,00
Yüksek lisans/Doktora	55	13,75
Toplam	400	100

4.2.3. Katılımcıların yaş grubu

Ankete katılan ziyaretçilerin yaş grubu incelendiğinde %37,5 oranında 25-34 yaşlarında, %22,75 oranında 35-44 yaş aralığında, % 17,75 oranında 18-24 yaşlarında, %9,75 oranında 45-54 yaşlarında, %5,75 oranında 55-64 yaşlarında, %5,5 oranın da 18 yaş altı grupta ve son olarak da % 1 oranın da 65 yaş ve üstü grupta yer almaktadır (Çizelge 4.2)

Çizelge 4.2.Katılımcıların yaş gruplarına dağılımı

Yaş grubu	Frekans (Kişi)	Oran (%)
18 yaş altı	22	5,5
18-24	71	17,75
25-34	150	37,5
35-44	91	22,75
45-54	39	9,75
55-64	23	5,75
65 yaş ve üstü	4	1
Toplam	400	100

4.2.4. Katılımcıların BYOİMA'nın varlığını öğrenme kaynakları

Ankete katılan ziyaretçilerin yaylanın varlığını nereden öğrendikleri incelendiğinde %55,5 oranının arkadaşlarından öğrendiği, %28,5 oranının “diğer” seçeneğini işaretledikleri, %7,5 oranının kitle iletişim araçlarından, %7,25 oranının internette, % 1,25 oranının turizm bürolarından öğrendikleri anlaşılmaktadır (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3. Katılımcıların BYOİMA'nı öğrenme kaynakları

Bilgi kaynağı	Frekans (Kişi)	Oran (%)
İnternette	29	7,25
Arkadaşlardan	222	55,5
Turizm bürolarından	5	1,25
Kitle iletişim araçlarından	30	7,5
Diğer	114	28,5
Toplam	400	100

4.2.5. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım şekli

Ankete katılan ziyaretçilerin yaylaya ulaşımı nasıl sağladıkları incelendiğinde % 85,5'inin otomobil, % 3,25'inin otobüs, % 0,75'inin uçak, % 7,25'inin minibüs geriye kalan % 3,75'inin de diğer şekillerde ulaşım sağladıkları tespit edilmiştir (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım şekli

Ulaşım aracı	Frekans (Kişi)	Oran (%)
Otomobil	340	85
Otobüs	13	3,25
Uçak	3	0,75
Minibüs	29	7,25
Diğer	15	3,75
Toplam	400	100

4.2.6. Katılımcıların BYOİMA'ndaki etkinlik çeşitleri

Yaylayı ziyarete gelen kişilerle yapılan anketlerde katılımcıların birçoğunun dinlenme, fotoğraf çekme ile hayvan ve bitki gözleme için bu yeri tercih ettikleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların % 63,75'inin dinlenme, % 6,25'inin spor, % 10,75'inin fotoğraf çekme, % 6,5'inin hayvan ve bitki gözleme- öğrenme geriye kalan % 12,75'inin de diğer grubunda yer alan etkinlikler yaptığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Katılımcıların BYOİMA'nda tercih ettiği etkinlikler

Rekreasyon etkinlik türü	Frekans (Kişi)	Oran (%)
Dinlenme	255	63,75
Spor	25	6,25
Fotoğraf çekme	43	10,75
Hayvan ve bitki gözleme-öğrenme	26	6,5
Diğer	51	12,75
Toplam	400	100

4.2.7. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret etme sıklıkları

Katılımcıların % 20,25'i yılda 1 kez, % 20'si yılda 2 kez, % 20,25'i yılda 3-4 kez, % 20,75'i yılda 4'ten fazla ve son olarak da % 18,75'i çok nadir olarak Başkonuş Yaylası'nı ziyaret ettiklerini ifade etmişlerdir (Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret etme sıklıkları

Ziyaret Sıklığı	Frekan s (Kişi)	Oran (%)
Yılda 1 kez	81	20,25
Yılda 2 kez	80	20
Yılda 3-4 kez	81	20,25
Yılda 4 den fazla	83	20,75
Çok nadir	75	18,75
Toplam	400	100

4.2.7. Katılımcıların BYOİMA'nı tercih etme nedenleri

Katılımcıların Başkonuş Yaylası'nı tercih etmelerinde ulaşım kolaylığı %42,75 ile "oldukça etkili", kaynak değeri %42 ile "oldukça etkili", tesis ve hizmet kalitesi %37 ile "orta derece etkili" ve zevk ve tercih amaçlı %40,75 ile "orta dereceli etkili" olarak ön plana çıkmıştır (Çizelge 4.7).

Çizelge 4.7. Katılımcıların BYOİMA'nı tercih etme nedenleri

Başkonuş yaylasını tercih etme faktörü	Etkisi z	Biraz etkili	Orta derecede etkili	Oldukça etkili	Çok etkili	Topla m
Ulaşım kolaylığı	11,5	16,5	42,75	23,5	5,75	100
Kaynak değerleri	2,5	14,25	31,5	42	9,75	100
Tesis ve hizmet kalitesi	6,5	16,25	37	32,5	7,75	100
Zevk ve tercih tatmini	2	8,75	40,75	38,5	10	100

4.2.8. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım mesafeleri

Yaylaya gelen ziyaretçilerin ne kadar mesafeden ve nereden geldikleri sorulduğunda, % 92'sinin Kahramanmaraş ve çevresindeki illerden, % 8'inin diğer illerden geldikleri tespit edilmiştir (Çizelge 4.8). Dolayısıyla katılımcıların geldikleri mesafeler incelendiğinde, % 2,25'i 0-30 km, % 27'si 31-50 km, % 38'i 51-100 km, % 17,5'i 101-200 km, % 15,25'i 200 km'den uzak mesafelerden geldikleri belirlenmiştir (Şekil 4.3).

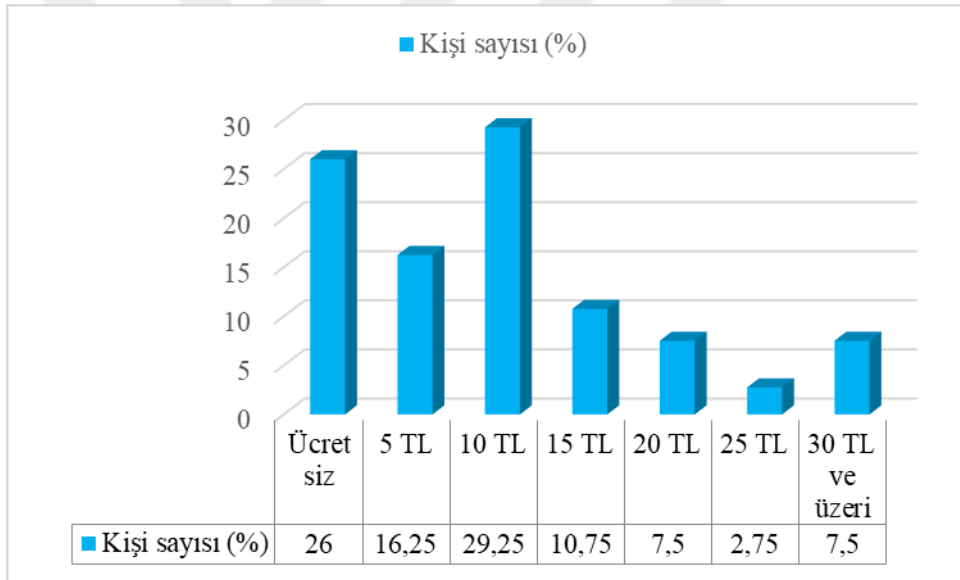
Çizelge 4.8. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım mesafeleri

Katılımcıların nereden geldikleri	Frekans (Kişi)	Oran (%)
Kahramanmaraş ve çevresi iller	368	92
Diğer iller	32	8
Toplam	400	100

Şekil 4.3. Katılımcıların BYOİMA'na ulaşım uzaklığı

4.2.9. Katılımcıların giriş ücreti ödeme eğilimi

BYOİMA'na gelen ziyaretçilerin % 26'sı girişin ücretsiz olmasını, % 16,25'i 5 TL olmasını, % 29,25'i 10 TL olmasını, % 10,75'i 15 TL olmasını, % 7,5'i 20 TL olmasını, % 2,75'i 25 TL olmasını ve geriye kalan % 7,5'i 30 TL ve üzeri olmasını beklemektedir (Şekil 4.4).

Şekil 4.4. Katılımcıların giriş ücreti ödeme eğilimi

4.2.10. Katılımcıların BYOİMA' nı ziyaret sıklığı

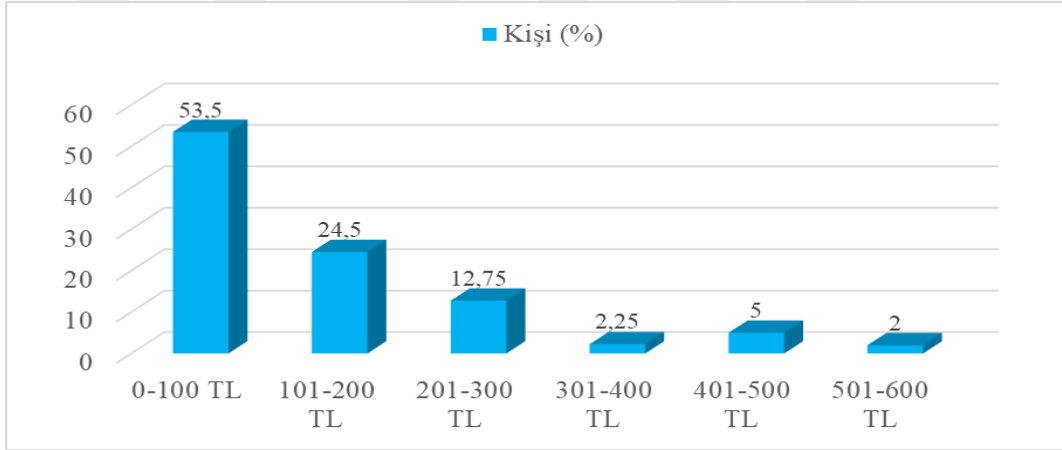
BYOİMA'na ziyarete gelen katılımcılara yöneltilen “Tekrar Başkonuş Orman içi mesire alanını ziyaret etmeyi düşünür müsünüz?” sorusuna %94,5'i Evet, % 5,5'i ise Hayır cevabını vermiştir (Çizelge 4.9).

Çizelge 4.9. Katılımcıların BYOİMA'nı ziyaret sıklığı

Tekrar Ziyaret	Frekans (Kişi)	Oran (%)
Evet	378	94,5
Hayır	22	5,5
Toplam	400	100

4.2.11. Katılımcıların BYOİMA'na Ulaşım Masrafı

Orman içi mesire alanını ziyarete gelenlerin ulaşım için ne kadar masraf ettiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun neticesinde orman içi mesire alanını ziyarete gelenlerin yarısından fazlası (% 53,5) 0 ila 100 TL arasında masraf yapmıştır (Şekil 4.5). Ziyarete gelenlerin birçoğu yakın yerlerden gelmişlerdir.

Şekil 4.5. Katılımcıların ulaşım masrafı

4.2.12. Katılımcıların hanehalkı gelirine katkı durumu

Orman içi mesire alanını ziyarete gelenlere ailesinden kaç kişinin çalıştığını tespit etmek amacı ile sorulan soruda genellikle ailede 1 kişinin çalıştığını belirtmişlerdir. Anketi dolduran katılımcıların %21,7'si soruyu cevaplamamış, %37,3'ü çalışan 1 kişi, %18,0'i çalışan 2 kişi, %7,8'i çalışan 3 kişi, %9,7'si çalışan 4 kişi ve %5,5'i ise çalışan ve 5 ve üzeri cevabını vermiştir.

4.2.13. Katılımcı grupların birey sayısı

Orman içi dinlenme alanına gelen ziyaretçilerin alana kaç kişi geldiklerini öğrenmek amacıyla sorulan soruda katılımcıların % 4,8'i tek, %16,2'si 2-3 kişi, % 33,5

4-5 kişi, %30,5 6-7 kişi ve geriye kalan % 15'i diğer grubu olarak belirtmiştir (Çizelge 4.10).

Çizelge 4.10. Katılımcı grupların birey sayısı

Kişi Sayısı	Frekans (Kişi)	Oran (%)
Tek	19	4,8
2-3 kişi	65	16,2
4-5 kişi	134	33,5
6-7 kişi	122	30,5
Diğer	60	15
Toplam	400	100

4.2. 14. Katılımcıların aylık gelirleri

Orman içi mesire alanını ziyarete gelen katılımcıların gelirlerini tespit etmek amacı ile sorulan soruda geliri 1000 TL'den az olan kişilerin sayısı 78, 1001-1500 TL grubundakiler 12 kişi, 1501-2000 TL grubundakiler 8 kişi, 2001-3000 TL grubundakiler 43 kişi, 3001-4000 TL grubundakiler 68 kişi, 4001-5000 TL grubundakiler 81 kişi, 5001-7500 TL grubundakiler 69 kişi, 7501-10000 TL grubundakiler 21 kişi ve 10000 TL üzeri ise 20 kişi olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.11).

Çizelge 4.11. Katılımcıların aylık gelirleri

Aylık gelir	Frekans	Oran (%)
1000 TL'den az	78	19,5
1001-1500 TL	12	3
1501-2000 TL	8	2
2001-3000 TL	43	10,75
3001-4000 TL	68	17
4001-5000 TL	81	20,25
5001-7500 TL	69	17,25
7501-10000 TL	21	5,25
10000 TL ve üzeri	20	5
Toplam	400	100

4.2.15. Katılımcıların Başkonuş Yaylası Orman İçi Mesire Alanının rekreasyon olanakları hakkındaki görüşleri

Yayla tesis ve unsurları hakkında katılımcılara yöneltilen sorulara ortalama % 70,02'si gerekli, % 29,98'i gerekli değil cevabını vermişlerdir. Anket dökümü tablo şeklinde Çizelge 4.12'de verilmiştir.

Çizelge 4.12. Katılımcıların BYOİMA hakkındaki düşünceleri

Yayla hakkında düşünceleriniz nelerdir?	Gerekli	Gerekli değil
Konaklama tesisleri arttırılmalı ve geliştirilmeli	72,2	27,8
Alt yapı eksiklikleri tamamlanmalı	77,2	22,8
WC, telefon kulübesi, tanıtım levhaları, çöp kovaları, aydınlatma gibi donatı elemanları geliştirilmeli	81	19
Danışma merkezi ve giriş kontrol noktaları oluşturulmalı	68,8	31,2
Kafe, restoran, çay bahçesi, büfe alanları geliştirilmeli	69,8	30,2
Piknik alanları geliştirilmeli	72,8	27
Gösteri ve toplantı meydanları oluşturulmalı	56,8	43,2
Bisiklet yolu geliştirilmeli	76,2	23,8
Yürüyüş yolları geliştirilmeli	77	23
Hediyelik eşya ve yöresel yiyeceklerin olduğu satış birimleri geliştirilmeli	52,5	47,5
Festivallerin, yöresel şenliklerin sayısı arttırılmalı	66	34

Ayrıca uygulanan anketin 26. sorusu kapsamında katılımcıların alan hakkındaki farklı görüş ve önerilerine ilişkin verdikleri yanıtlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir

- Piknik alanlarındaki ateşin denetlenmesi
- A sınıfı milli parka yakışır şekilde revize edilmeli
- Restoran fiyatları pahalı, menü geliştirilmeli
- Spor aletleri eksikliği var
- Doğal yaşamın korunmasına yönelik çalışmalar yapılmalı
- Hayvanların bulunduğu ortam pis ve düzensiz
- Fazla yapılaşmaya gidilmemeli
- Çöp kovası ve bank sayıları arttırılmalı

- Güvenlik görevlilerinin sayılarının arttırılması
- Sağlık kabini ve ilk yardım hizmetleri arttırılmalı
- Fırın ve restoran sürekli çalışmalı
- Sabit barbekü yapılmalı
- Konaklama ücretleri çok pahalı
- Duş alanı yetersiz
- Tanıtım (reklam) az
- Eğitim kampları yapılmalı
- Gürültü kirliliği çok fazla
- Araştırma merkezleri için laboratuvarlar olmalı
- Tanıtım levhaları eksik
- Tırmanma faaliyetleri eksik
- Hayvanat bahçesi olmalı
- Alt yapı ve tesis alanları arttırılmalı
- Kiralık bisiklet olmalı
- Markette ürün eksikliği var
- Girişin ücretli olması hoş değil
- Helikopter gezisi olmalı
- Çevredeki insanlar rahatsız edici
- Masa, sandalye çok yetersiz
- GSM baz istasyonu olmalı
- Kamp yapanlar için ücret karşılığı mini buzdolabı hizmeti sunulabilir
- Tuvalet sayılarının arttırılması gerekiyor (tuvalet kâğıdı yok)
- Her yerde mangal yakılması doğaya zarar veriyor
- Çocuk oyun alanları geliştirilmeli
- Ticarethaneye dönüştürdüler
- Cami, market yapılmalı
- Market fiyatları çok pahalı
- Çadırlar her yere kurulmamalı kontrol altına alınmalı
- Işıklandırma eksik, elektrik sistemi geliştirilmeli
- Musluk, priz ve daha çok wc olmalı
- ATV fiyatları çok pahalı

- Voleybol, golf, tenis ve at binicilik alanları olmalı
- Hayvanların doğal yaşamının izlenmesi
- Çadırcılara odun verilmeli
- Su yerleri yetersiz
- Etkinlik alanlarının geliştirilmesi
- Personel daha profesyonel olmalı
- Verilen hizmet müşteri memnuniyetine uygun olmalı
- Ücretsiz internet
- Çardak gibi oturma alanlarının daha fazla olması

4.3. Ki-Kare Testlerine Ait Bulgular

Katılımcıların giriş ücreti ödeme gönüllülüklerinin (WTP: Willingness to Pay) öğrenim düzeyi, gelir düzeyi, çalışılan sektör, kat edilen mesafe, ziyaret sıklığı, vb değişkenlerle karşılaştırılması yapılarak aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığı test edilmiştir.

4.3.1. Öğrenim düzeyi ile ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Katılımcıların öğrenim düzeyi ile ücret ödeme eğilimi arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=39,164, $p<0.05$) (Çizelge 4.13). Yapılan test sonucunda ziyaretçilerden 104 kişi orman içi mesire alanına girişin ücretsiz olmasını ifade ederken, 296 kişi de ücretli olmasını belirtmiştir. Ödeme gönüllülüğü ile öğrenim düzeyi ilişkilendirildiğinde ücretsiz olmasını belirtenlerin 59'u, ücretli olmasını belirtenlerin ise 177'si üniversite mezunudur. Dolayısıyla öğrenim düzeyine göre orman içi mesire alanına girişin ücretli ve ücretsiz olmasını belirtenlerin büyük bir çoğunluğunu üniversite mezunları oluşturmaktadır.

Çizelge 4.13. Öğrenim Düzeyi ile Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki

Egitim durumu	Ücretsiz		Ücretli	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
İlköğretim	2	2,6	8	7,4
Ortaöğretim	7	5,98	16	17,02
Lise	22	19,76	54	56,24
Üniversite	59	61,36	177	174,64
Yüksek lisans/Doktora	14	14,3	41	40,7
Toplam	104		296	
Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Ki-kare	39,164a	24	0,026	
Likelihood Ratio (Olabilirlik oranı)	47,708	24	0,003	

4.3.2. Ulaşım mesafesi ile ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Katılımcıların alana gelmek için kat ettikleri mesafe ile ücret ödeme eğilimi arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir (Ki-kare hesap=23,976, $p>0.05$) (Çizelge 4.14). Ziyaretçilerin büyük bir bölümü orman içi mesire alanına 31-50 km ve 51-100 km'den geldiklerini belirtmişlerdir. Söz konusu mesafelerden gelen ve orman içi mesire alanına girişin ücretsiz olmasını ifade eden kişilerin sayısı 66 iken, ücretli olmasını ifade edenlerin sayısı 194 olarak tespit edilmiştir.

Çizelge 4.14. Ulaşım mesafesi ile ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Mesafe (km)	Ücretsiz		Ücretli	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
0-30	5	2,3	4	6,7
31-50	29	28,1	79	79,9
51-100	37	39,5	115	112,5
101-200	13	18,2	57	51,8
201 km'den daha uzak	20	15,9	41	45,1
Toplam	104		296	
Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Ki-kare	23,976	24	0,463	
Likelihood Ratio (Olabilirlik Oranı)	27,151	24	0,297	

4.3.3. Çalışılan sektör ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Yapılan anket sonucu katılımcıların çalıştıkları sektör ile ücret ödeme eğilimi arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=46,661, $p<0.05$) (Çizelge 4.15). Yapılan test sonucunda orman içi mesire alanına girişin

ücretsiz ve ücretli olmasını belirten ziyaretçilerin çoğunu özel sektör, kamuda çalışan ve öğrencilerin oluşturduğu tespit edilmiştir. Orman içi mesire alanına gelen ve girişin ücretsiz olmasını ifade eden katılımcılardan 34 tanesi özel sektör, 30 tanesi kamuda çalışan, 23 tanesi öğrenci iken; girişin ücretli olmasını ifade edenlerin 95 tanesi özel sektör, 113 tanesi kamuda çalışan, 39 tanesi öğrenci grubunu oluşturmaktadır. Dolayısıyla orman içi mesire alanına girişin ücretsiz olmasını isteyen kişilerin çoğunluğu özel sektörde (34) çalışırken, girişin ücretli olmasını isteyen katılımcılar kamuda (113) çalışmaktadır. Bu bağlamda, ziyaretçilerin büyük bir çoğunluğu orman içi mesire alanına girişin ücretli olmasını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.15. Çalışılan Sektör ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki

Çalışılan Sektör	Ücretsiz		Ücretli	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
Emekli	7	5,46	14	15,54
Çalışmıyor	10	11,7	35	33,3
Kamuda çalışan	30	37,18	113	105,82
Öğrenci	23	16,12	39	45,88
Özel sektör	34	33,54	95	95,46
Toplam	104		296	
Ki-kare testi				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Ki-kare	46,661a	24	0,004	
Likelihood Ratio(Olabilirlik Oranı)	49,252	24	0,002	

4.3.4. Gelir düzeyi ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Yapılan anket sonucu katılımcıların çalıştıkları sektör ile ücret ödeme eğilimi arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=1,23, $p<0.05$) (Çizelge 4.16). Yapılan test sonucunda orman içi mesire alanına girişin ücretsiz olmasını belirten ziyaretçilerin büyük bir kısmını aylık geliri 1000 TL'den az olan kişiler oluşturur iken, girişin ücretli olmasını belirten kişilerin çoğunun aylık geliri 4001 ile 5000 TL arasındadır.

Çizelge 4.16. Gelir Düzeyi ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki

Aylık Gelir (TL)	Ücretsiz	Ücretli
------------------	----------	---------

	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
1000 TL'den az	28	20,28	50	57,6
1001-1500	3	3,12	9	8,9
1501-2000	1	2,08	1	5,9
2001-3000	13	11,18	30	31,8
3001-4000	16	17,68	52	50,3
4001-5000	13	21,06	68	60
5001-7500	22	17,94	47	51,1
7501-10000	5	5,46	16	15,6
10000 TL ve üzeri	3	5,2	17	14,8
Toplam	104		296	
Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Ki-kare	1,236	48	0,001	
Likelihood Ratio(Olabilirlik Oranı)	111,702	48	0,001	

4.3.5. Ziyaret sıklığı ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Yapılan anket sonucu katılımcıların orman içi mesire alanını ziyaret sıklığı ile ücret ödeme eğilimi arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=49,047, $p<0.05$) (Çizelge 4.17). Yapılan test sonucunda orman içi mesire alanına girişin ücretsiz olmasını belirten ziyaretçilerin çoğunluğunu orman içi mesire alanına çok nadir gelenler oluşturur iken, ücretli olmasını ifade eden kişilerin sayısının her grupta birbirlerine çok yakın olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.17. Ziyaret Sıklığı ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki İlişki

Ziyaret Sıklığı	Ücretsiz		Ücretli	
	Gözlene n	Beklene n	Gözlenen	Beklenen
Yılda 1 kez	16	21,1	65	60
Yılda 2 kez	15	20,8	65	59,2
Yılda 3-4 kez	17	21,3	65	60,8
Yılda 4'den fazla	19	21,6	64	61,4
Çok nadir	37	19,2	37	54,8
Toplam	104		296	
Ki-kare Testi				
	Değer	SD	p	
Pearson Ki-kare	49,047	24	0,002	
Likelihood Ratio(Olabilirlik Oranı)	49,638	24	0,002	

4.3.6. Ziyaret etme talepleri ve ücret ödeme eğilimi arasındaki ilişki

Yapılan anket sonucu katılımcıların orman içi mesire alanını tekrar ziyaret etme talepleri ile ücret ödeme eğilimi arasında Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Ki-kare hesap=8,689, $p>0.05$) (Çizelge 4.18).

Çizelge 4.18. Tekrar Ziyaret Talebi ve Ücret Ödeme Eğilimi Arasındaki ilişki

Tekrar ziyaret talepleri	Ücretsiz		Ücretli	
	Gözlene n	Beklene n	Gözlenen	Beklenen
Evet	93	98,28	285	279,72
Hayır	11	5,72	11	16,28
Toplam	104		296	
Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Ki-kare	8,689a	6	0,192	
Likelihood Ratio (Olabilirlik Oranı)	8,834	6	0,183	

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Kahramanmaraş ili sınırları içerisinde yer alan Başkonuş Yaylası Mesire Alanı'nda gerçekleştirilen bu araştırmada yönetsel ve tesis donanımı açısından bazı eksiklikler ziyaretçilerle yapılan anket bulgularına da yansımıştır. Bunların bazıları, yetersiz altyapı, rekreasyonel aktivitelerin sınırlılığı (örneğin; yürüyüş ve bisiklet parkurlarının yetersizliği), tuvalet, tanıtım levhaları, çöp kutuları ve aydınlatma gibi donatı elemanlarının ihtiyaçlara tam olarak yanıt verememesi şeklinde sıralanabilir. Yönetsel ve hizmet kalitesi perspektifindeki yetersizlikleri ön plana çıkaran bu bulgular, "Önceki Çalışmalar" bölümünde bahsi geçen Kabaş ve Yıldırım (2007), Memişoğlu (2009), Demircioğlu (2014) ve Eker (2015)'in yapmış oldukları araştırmaların sonuçlarında da kısmen bahsedilmektedir.

Kişilerin kaynağı kullanımlarına yönelik ödeme gönüllülüğü bulguları değerlendirildiğinde ziyaretçilerin %26'sı giriş ücretinin alınmamasını beyan etmişlerdir. Ancak, kaynağın koruma-kullanma dengesinin sağlanması ve aynı zamanda kaynağa yatırım yapılabilmesi için sunulan hizmete karşı bir giriş ücretinin uygulanması önem arz etmektedir. Bu miktarın hangi ölçülerde uygulanacağı ise kaynağa yapılan yatırımlarla yakinen ilişkilidir. Anket sonuçlarına göre ziyaretçilerin en yüksek ödeme düzeyi %29,25 oranla 10 TL civarındadır. Bu değer, Demircioğlu'nun 2014 yılında Kahramanmaraş'tan yaklaşık 150 km uzakta yer alan Karatepe-Aslantaş Milli Parkı'nın ortalama giriş ücreti için belirlediği ziyaretçi ödeme gönüllülüğü ile kıyaslandığında benzerlikler taşımaktadır. Diğer bir ifadeyle, 2014 yılında Karatepe Aslantaş Milli Parkı için belirlenen ortalama 5,01 TL'lik giriş ücreti ziyaretçi ödeme gönüllülüğünün enflasyon oranını da hesaba katan 2021 yılı değerleriyle karşılığı 11,04 TL'dir.

Yapılan anket çalışmasının çıktıları üzerinde Ki-Kare Bağımsızlık Testi ile yapılan analizlerde ödeme gönüllülüğü ile öğrenim, gelir düzeyleri, çalışılan sektör ve ziyaret sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Örneğin, ödeme gönüllülüğü ile gelir düzeyi değişkenleri arasında yapılan test sonucu alana girişin ücretsiz olmasını belirten kişilerin çoğunu aylık geliri 1000 TL'den az olanlar oluşturur iken, girişin ücretli olmasını belirten kişilerin çoğunu aylık geliri 4001 ile 5000 TL arasındaki ziyaretçiler oluşturmaktadır.

Benzer şekilde, katılımcıların öğrenim düzeyi ile ücret ödeme gönüllülüğü arasında da % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare

hesap=39,164, $p<0.05$). Ziyaretçilerin yaklaşık %75'i alana girişin ücrete tabi olmasını tercih ederken, bu oran içerisindeki üniversitelilerin payı %59,7'dir.

BYOİMA'nın 2016-2019 dönemini kapsayan ziyaretçi sayılarında (Şekil 4.1) yıllar itibarıyla artış yaşanırken 2020 yılında ciddi bir düşüşün ortaya çıkmasının nedeninin Covid-19 süreciyle ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Ziyaretçilerin sadece % 7,5'inin Başkonuş Yaylası'nın varlığını kitle iletişim araçlarından öğrenmesi tanıtım konusunda daha fazla araçların kullanılarak, daha geniş kitlelere ulaşılabileceğini işaret etmektedir. Alanda periyodik olarak yapılan güreş müsabakaları, şenlik ya da diğer aktivitelerin sayılarının artırılması tanıtımda daha etkin rol oynayabilir.

Başkonuş Yaylası'na aileleriyle birlikte gelen ziyaretçi oranının %73,8 olduğu düşünüldüğünde, alan içerisinde uygulanacak aktivite çeşitlerinin ailelerin birlikte yapabileceği şekilde düzenlenmesi daha uygun olacaktır. Bu şekilde ziyaretçi taleplerinin daha yüksek seviyede karşılanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan anket sonuçlarına orman içi mesire alanını ziyarete gelen katılımcıların % 47,3'ü çocuklar için düzenlenen oyun parkını "orta" düzeyde bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda buradaki oyun parklarının geliştirilmesi ve taleplerin mümkün olduğunca ideale yakın bir seviyede karşılanmasına odaklanılabilir.

Kahramanmaraş'ın Akdeniz iklim kuşağında yer alması orman yangınlarına karşı hassas olan bu alanlarda daha sıkı önlemlerin alınmasını gerektirmektedir. Bu konuda, alana uyarıcı levhaların konması, personel sayısının artırılarak, ziyaretçilerin orman yangını konusunda bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.

Yapılan araştırma sonucunda Başkonuş A tipi orman içi mesire alanının Ekoturizm potansiyelinin de oldukça yüksek olduğu ve bu nedenle 2021 yılında ekoturizm alanı olarak ilan edildiği tespit edilmiştir. Araştırma alanında Ekoturizm aktiviteleri olarak trekking (doğa yürüyüşü) ve bisiklet parkuru etkinlikleri, seyir terasları, yaban hayatı (örneğin, kuş ve geyik) gözlemciliği, atv turları, orienteering (yön tayini) gibi aktivitelerin çeşitlendirilmesi ziyaretçilerin dikkatini önemli derecede çekebilecektir. Ancak, BYOİMA'nın doğal rekreasyon alanı nitelikleriyle kırılgan bir yapıya sahip olması (Eker, 2015), hem planlamacılara hem de yöneticilere çeşitli sorumluluklar yüklemektedir.

Yıl içerisinde alanın ziyaret yoğunluğunun Mayıs-Eylül ayları arasında artış göstermesi söz konusu dönemde, alanın taşıma kapasitesinin aşılması ve gürültü kirliliği

gibi sorunların oluşmasını tetikleyebilir. Bu durum, hem yönetim hem de planlama açısından birçok önlemlerin alınmasını gerektirebilir. Ziyaretçi tatmin düzeyi ve alan niteliklerini olumsuz yönde etkileyebilecek kullanımlardan kaçınılmalıdır.

Sonuç olarak BYOİMA'nın daha rasyonel ve sürdürülebilir kullanımı için alt ve üst yapı olanaklarının artırılması, hizmet kalitesinin ve çeşitliliğinin geliştirilmesi, sahaya yönelik ziyaretçi talep analizinin detaylandırılarak yapılması, alan içerisinde uygun yerlerde alan dokusunu bozmadan rekreatif aktivitelerin çeşitlendirilmesi ve alanın iyi bir şekilde tanıtılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Ağyar, E., Kalkan, A., Çerez H. (2012). Sağlık Çalışanlarının Sportif Rekreasyona Katılımlarının İncelenmesi (Antalya Araştırma ve Eğitim Hastanesi Örneği). I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri, Kemer, Antalya, 15 – 29.
- Akesen A (1978) Türkiye’de ulusal parkların Açık hava rekreasyonu yönünden nitelikleri ve sorunları (örnek: Uludağ Ulusal Parkı). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, İ.Ü. yayın No: 2484, O.F. Yayın No. 262
- Akıllı, H., 2004. *Ekoturizmin Sosyo-Kültürel, Ekonomik, Yönetmel ve Çevresel Etkiler Bakımından İrdelenmesi: Antalya Köprülü Kanyon Milli Parkı Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, 257. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Akın, H. M., 2006. *Türkiye’de Sürdürülebilir Ekoturizmin Gelişimi; Kaçkar Dağları Milli Parkı Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, 225. Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Akten M (2003) Isparta ilindeki bazı rekreasyonel alanların mevcut potansiyellerinin belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: A, Sayı: 2, Yıl: 2003, ISSN: 1302-7085, pp 115-132
- Akten, M. & Akten, S. (2011). Rekreasyon Potansiyellerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Model Yaklaşımı: Gülez Yöntemi, I. Ulusal Sarıgöl İlçesi ve Değerleri Sempozyumu, Sarıgöl, Manisa.
- Akten, S., Gül, A. (2014). Korunan Doğal Alanlarda Ziyaretçilerin Olası Etki Düzeyleri Önlem ve Standartların Belirlenmesi (Gölcük Tabiat Parkı Örneği), *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, 15: 130-139.
- Altan, Ş., 2006. *Türkiye’de Ekoturizm Uygulamaları ve Ekonomiye Katkıları*, Yüksek Lisans Tezi, 165. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Altanlar, A., 2007. *Akçakoca Alternatif Turizm Olanaklarının Araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, 124. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Ankaya, F., Yazıcı, K., Balık, G. ve Aslan, B., (2018) “Dünyada ve Türkiye’de Ekoturizm, Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Katkıları, *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, Sayı 1(2): 69-72 (2018) (Derleme Makale).
- Ardahan, F., Lapa Yerlisu, T. (2011). Açıkalan rekreasyonu: bisiklet kullanıcıları ve yürüyüşçülerin doğa sporu yapma nedenleri ve elde ettikleri faydalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 8:1. Erişim: <http://www.InsanBilimleri.com>
- Arnberger, A. 2012. Urban Densification and Recreational Quality of Public Urban Green Spaces: A Viennese Case Study. *Sustainability*. 4, 703-720.
- Arslan, Y., (2003) Erdek ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*.

- Aydın İ. (2010), “*Ekoturizmin Türkiye Orman Köyleri Kalkınmaları Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçümü (Artvin- Camili Biyosfer Rezerv Alanı Örneği)*”, yüksek lisans tezi, 245. Şubat ,2010, Trabzon.
- Aydın İ.Z., Türker M.F. (2010). Artvin-Borçka Camili Biyosfer Alanındaki Ekoturizm Potansiyelinin Orman Köylüleri Üzerindeki Sosyo- Ekonomik Etkisinin İrdelenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*.Cilt:11, Sayı:1, Sayfa: 43-51.
- Bahadır, M., (2013). Kovada Gölü Milli Parkı'nın Sürdürülebilir Yönetimi. *Doğu Coğrafya Dergisi – 30-6*, 187-210.
- Barkin, D., 1996. Ecotourism: A Tool for Sustainable Development in an Era of International Integration?, Yale F/ES *Bulletin* no. 99 in The Ecotourism Equation: Measuring the Impacts
- Başkaya, Z., (2017), Küçükemalı Tabiat Parkı'nın (Pazaryeri-Bilecik) Eko-Turizm ve Rekreasyonel Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 60, Aralık 2017, s. 164-188.
- Behrenfeld, S.M., 2003. *Evaluating Monitoring Practices of Community-Based Ecotourism Projects*, The Faculty of The Department of Environmental Studies, Master Thesis, 188p.San Jose State Universty, San Jose, California.
- Bekçi, B., Taskan, G., Bogenc, Ç., 2013. The effect of courtyard designs on young people, which have been made according to different functional preferences. *Journal of Food, Agriculture & Environment*. 11 (3&4), 1804-1813.
- Bekiroğlu, M., 2008. *Uçmaktedere'nin (Tekirdağ) Doğal ve Kültürel Özelliklerinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, 164s. Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ.
- Casper, J.M., Harrolle, M.G., Kelley, K., 2013. Gender Differences in Self-Report Physical Activity and Park and Recreation Facility Use Among Latinos in Wake County, North Carolina. *The Society of Behavioral Medicine*. 45(1), 49-54.
- Cengiz T (2009) Rekreasyon eğilimlerindeki değişime zamanın etkisinin saptanması: Artvin- Kafkasör ormanı rekreasyon alanı örneği. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi* 6 (2) 149-159
- Chiesura, A., 2004. The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape Urban Planning*. (68), 129–138.
- Cincotta R, Gorenflo L. J. (Ed.) (2011) Human population: Its influences on biological diversty. *Ecological Studies*, Vol.214, ISBN 978-3-642-16706-5
- Çalışkan, İ., (2018), *Küre Dağları Milli Parkı'nda Kadınların Ekoturizm Faaliyetlerine İlişkin Sosyo-Ekonomik Analizler*, yüksek lisans tezi, 212s. Kastamonu.
- Demircioğlu, H., (2014). *Karatepe-Aslantaş Milli Parkında Rekreatif Kullanımların Ekonomik Analizi ve Yönetmelik Araştırmalar*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 124s.

- Dinç, A., Seçgin Ö., ve Kılıç A., (2014) “Karaman İli'nin Ekoturizm Potansiyeli”, Coğrafyacılar Derneği Uluslararası Kongresi Bildiriler Kitabı 4-6 Haziran 2014, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, MUĞLA, 1 cilt, 27 cm (Coğrafyacılar Derneği Yayınları) ISBN: 978-605-86453-3-2.
- Doğan, M., Seçme, D., Karakoç, A. ve Gül, A., (2017) “Davraz Dağı Kayak Merkezinin Ekoturizm Değerleri ve Eylem Planı, M. Doğan, D. Seçme... / *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Özel Sayı 3, 2017, 105-121.
- Douglass RW (1975) Forest recreation, forest planning. Faber and Faber Limited, London
- Dönmez, S., 2008. *Akdağ Tabiat Parkı'nda Ekoturizm*, Yüksek Lisans Tezi, 98s. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Dönmez, S., Özdemir, M. (2008). Akdağ Tabiat Parkı'nda Ekoturizm. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Eker, Ö., (2015) “Doğal Rekreasyon Alanlarının Yönetmel, Yapısal ve Sosyo-Ekonomik Açısından Değerlendirilmesi: Başkonuş Rekreasyon Alanı Örneği, 2023'e doğru 3. doğa ve ormancılık sempozyumu, Kahramanmaraş.
- Erdönmez C, Özden S, Atmış E, Akesen A, Ekizoğlu A, Kuvan Y (2010) Ormancılık politikası (Ed. Aytuğ Akesen, Abdi Ekizoğlu). Türkiye Ormancılar Derneği Eğitim Dizisi Kitapları No:6, Ankara, ISBN 978-9944-0048-3-1
- Erduran, F., Cırık, U. (2011). Gelincik Dağı Tabiat Parkı Peyzaj Değerlerinin Belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 42 (1) 63-77.
- Erkut, F.Ç., 2005. *Ekoturizm Kaynağı Olarak Akçay Vadisi ve Madran Dağı'nın İrdelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, 256s. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Eröz, S. ve Aslan, E., (2017), Istranca (Yıldız) Ormanlarının Rekreasyon Potansiyelinin Gülez Metodu ile Değerlendirilmesi, *Kesit Akademi Dergisi* (The Journal of Kesit Academy) Yıl: 3, Sayı:9, Eylül 2017, s. 83-107.
- Genç, M. (2017). İzmir-Dikili'nin Ekoturizm ve Açık Alan Rekreasyonu Potansiyeli: Tespit Ve Tekliflerimiz. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (16), 185-212. Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Ksbd/Issue/31387/344598>
- Gül AU, Kurdoğlu O (2002) Biyolojik çeşitlilik ve görsel kalitenin sayısal olarak ortaya konulması. Orman Amenajmanında Kavramsal Açılımlar ve Yeni Hedefler Sempozyumu, İ.Ü. Orman Fakültesi Bildiriler Kitabı, 1-19 Nisan pp 212-219
- Güleç S (1983) Ormaniçi rekreasyon planlaması. *K.T.Ü Orman Fakültesi Dergisi*, 6, 2, 288-317
- Güleç S (1990) Ormaniçi rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi için bir değerlendirme yöntemi. *İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi*, Seri A, Cilt 40, Sayı 2, pp 132-147, İstanbul

- Güneş G, Kurdoğlu BÇ (1999) Sürdürülebilir Lucas PHC (1995) Protected landscapes: a guide for policy-makers and planners. IUCN and Chapman&Hall
- Hacıoğlu N., Gökdeniz, A. & Dinç, Y. (2015). Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları, Ankara: Detay.
- Hoşcan, N., 2008. *Orman Köylerinde Doğal ve Kültürel Değerlerin Ekoturizm Etkinliklerinde Kullanılması: Bolu İli Mudurnu İlçesinde Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, 149s. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İnan, Ç., 2007. *Yıldız (Istranca) Dağları ve Çevresindeki Floradan Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Ekoturizm Amacıyla Yararlanma Olanakları*, Yüksek Lisans Tezi, 152s. Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ.
- Kabaş, S., Yıldırım, T. (2007). *Troya Tarihi Milli Parkı'nın Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. 132s.
- Kalem, S., 2001. *Doğal ve Kültürel Değerlerin Korunabilmesi İçin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Yaklaşımı ve Kastamonu İli Kıyı Bölgesi ve Yakın Çevresinde Uygulanması*, Doktora Tezi, 214s. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kamieniecki, S. (1993). Environmental politics in the international arena: movements, parties, organizations, and policy. Page 180-185. State University of New York. NY12246. ISBN 0-7914-1663-1.
- Kaptan, S., (2018) “*Sosyo-Ekonomik Durum Envanteri ve Orman Amenajman Planlarına Yansıtılması*”, Doktora tezi, 256s. Bartın.
- Karademir, N., Sandal E. ve Tıraş M. (2013), “*Ecotourism Potential in Kahramanmaraş / Kahramanmaraş'ın Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi*”, 3rd International Geography Symposium- GEOMED 2013 Symposium Proceedings, ISBN: 978-605-62253-8-3, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Avşar Kampüsü, Kahramanmaraş – Türkiye.
- Kelkit A., Çelik S., Eşbah H. (2010). Ecotourism Potential of Gallipoli Peninsula Historical National Park. *Journal of Coastal Research*, Vol. 26, No. 3, Page: 562-568. West Palm Beach (Florida). ISSN 0749-0208.
- Kılbaş, Ş., 2010. Rekreasyon Boş Zamanı Değerlendirme. Gazi Kitabevi, 378, Ankara
- Kızılırmak, İ., Albayrak, A. (2013). İnovasyon Örneği Olarak Moleküler Mutfağın İstanbul'daki Restoran İşletmelerinde Uygulanmasına Yönelik Bir Araştırma. 14. Ulusal Turizm Kongresi 05-08 2013 Kayseri. 55-72.
- Knapp, S. 2010. Plant biodiversity in urbanized areas. 1st Edition, ISBN 978-3-8348-0923-0
- Koçan, N. (2012) “*Ekoturizm ve Sürdürülebilir Kalkınma: Kızılcahamam-Çamlıdere (Ankara) Jeopark ve Jeoturizm Projesi*”, Karadeniz Fen Bilimleri Dergisi / The

- Köse N., Köse C., Okan T., Aydemir E. (2015). Historical Value and Ecotourism Potential of Wooden Houses in Meydancık, Artvin, Turkey: Preliminary Results. *International Scientific Conference on Dendrochronology Climate and Human History in the Mediterranean Basin*. Pp. 114-115. 18 Ekim- 23 Aralık 2015. Antalya, Türkiye.
- Kurdoğlu BÇ (1997) Artvin Hatila Vadisi Milli Parkı doğal kaynak değerlerinin rekreasyonel niteliğinin incelenmesi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 198s.Trabzon
- Kuter N. Ve Ünal H. (2009), “Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri” Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi, 2009, 9 (2): 146-156.
- Manavoğlu, E., Ortaçşeme, V. (2015). Antalya Kenti Yeşil Alanlarının Çok Ölçütlü Analizi ve Planlama Stratejilerinin Geliştirilmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 28(1), 11-19.
- Memişoğlu E. (2009), “Kurumsal Pazarlama Yaklaşımıyla Milli Parklarda Kullanıcı Tatmin Düzeyi Analizi (Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Örneği)”, yüksek lisans tezi, 130s. Eylül, 2009, İstanbul.
- Miller M.L. (1993). The rice of coastal and marine tourism. *Ocean and Coastal Management Journal* 20. Page181-199. *Maritime School, Ocean and Aquatic Science College, Washington University, 98195, USA.* ISSN:0964-5691.
- Müderrişoğlu (2005). ROS (Rekreasyonel Fırsat Dağılımı) Yöntemi Abant Tabiat Parkı'nda Kullanıcı Memnuniyetinin Belirlenmesi. *Tarım Bilimleri Dergisi* 11 (4) 397-405.
- Nayir O. (2009). Isparta Yöresi Korunan Doğal Alanlarında Ekoturizm Talep ve Eğilimlerinin Belirlenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, 98s.Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı.
- Ok K., Okan T., Yılmaz E. (2011). A Comparative Study on Activity Selection with MCD Techniques in Ecotourism Planning. *Scientific Research and Essays*. Vol. 6(6), pp.1417-1427. ISSN 1992-2248.
- Okan T., Köse N., Arifoğlu E., Köse C. (2016). Assessing Ecotourism Potential of Traditional Wooden Architecture in Rural Areas: The Case of Papart Valley. *Sustainability*, vol. 8, no.974, pp. 1-17. Doi:10.3390/su8100974.
- Oktay, H., (2019) “Ekoturizmin Turistin Genel Amaçları ve Turizm Sektörü İçerisindeki Konumu Üzerine Bir Araştırma, yüksek lisans tezi, 184s. Balıkesir.

- Oku, H. and Fukamachi, K., 2006. The Differences In Scenic Perception Of Forest Visitors Through Their Attributes And Recreational Activity. *Landscape and Urban Planning*, (75), 34–42.
- Onsekiz, D., Emür, S.H. 2008. Kent parklarında kullanıcı tercihleri ve değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 24 (19), 69-104.
- Orel, Y. D. D. F. D. & Yavuz, M. C. (2003). Rekreatyoneel Turizmde Müşteri Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (11). Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cusosbil/issue/4367/59731>
- Orhan, T., 2008. *Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Sınıflandırılması*, Yüksek Lisans Tezi, 156s. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Önder, S. 2003. Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Rekreatyoneel Belirlenmesi Üzerinde Bir Araştırma. *S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi*, 17 (32): 31-38.
- Öztürk, S. (2005), Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı'nın Rekreatyoneel Kaynak Değerlerinin İrdelenmesi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* Seri: A, Sayı: 2, Yıl: 2005, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 138-148, Kastamonu.
- Pak M, Türker MF (2004) Orman içi dinlenme yeri ziyaretçilerinin bazı sosyoekonomik özelliklerinin irdelenmesi (Kapıçam, Başkonuş ve Dülükbaba Orman İçi Dinlenme Yerleri Örneği). *KSÜ Fen ve Mühendislik Dergisi* 7 (1) (2004)
- Pehlivanoğlu MT (1987) *Belgrad Ormanının rekreatyoneel potansiyeli ve planlama ilkelerinin tespiti*. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi, Doktora Tezi, İstanbul Orman Fakültesi, Ders Notları Yayın No: 90
- Polat, S. ve Aktaş Polat, S., (2016), Rekreatyoneel Tabiat Parklarının Korunan Alanlar Kapsamında İncelenmesi: Mersin İli Örneği, *Social Sciences (NWSASOS)*, 3C0139, 2016; 11(2):85-115.
- Polat. A.T., 2006. *Karapınar İlçesi ve Yakın Çevresi Peyzaj Özelliklerinin Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma*, Doktora Tezi, 130s. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sanderson EW, Redford KH, Vedder A, Coppolillo PB, Ward SE (2002) A conceptual model for conservation planning based on landscape species requirements. *Landscape and Urban Planning* 58 41-56
- Sandifer, P. A., Sutton-Grier, A. E., Ward, B. P. 2015. Exploring connections among nature, biodiversity, ecosystem services, and human health and well-being: Opportunities to enhance health and biodiversity conservation. *Ecosystem Services* 12, 1-15.
- Shores, A.K., West, S.T., 2010. Rural and urban park visits and park-based physical activity. *Preventive Medicine*, (50), 13–17.

- Sievanen T (2004) Recreation/ Inventory. Monitorin and Management. Encyclopedia of Forest Sciences (Ed. Burley, J., Evans, J., Youngquist, J.A.) Volume 2. ISBN: 0-12-145160-7 (set)
- Surat. H., Surat. B., Özdemir. M. (2014). Korunan Alanların Rekreatyonel Kullanımı ve Yerel Halkın Farkındalığı: Borçka Karagöl Tabiat Parkı Örneği II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu Isparta.
- Swanwick, C., 2009. Society's attitudes to and preferences for land and landscape. Land Use Policy. 26(1), 62–75.
- Şahbaz, R. ve Altınay, M., (2015) “Türkiye’deki Milli Parkların Rekreatyon Faaliyetleri Açısından Değerlendirilmesi”, Journal of Tourism and Gastronomy Studies 3/3 (2015) 125-135.
- Talay İ, Kaya F, Belkayalı N (2010) SosyoEkonomik yapının rekreatyonel eğilim ve talepler üzerine etkisi: Bartın kenti örneği. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, CBD 8 (2) 147-156
- Tezcan S (2008) Türkiye’de göç boyutu, nedenleri ve göçün sağlıkla ilişkisi. Karadeniz Ormancılık Kongresi 20-22 Sağlıklı Kentler Birliği Eğitim Programı 4. Yıl Konferansı, 9-11 Ekim, Kocaeli
- Tuna, M., (2015) “Bafa Gölü Havzasında Toplum Destekli Ekoturizm Faaliyetlerinin Belirlenmesi”, Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA), TR32-14/DFD/0043, Muğla.
- Turna, İ (2010) Kent ormancılığı. KTÜ Orman Fakültesi, Ders Notları Yayın No: 90
- Uyduran, E., (2017) “*Tekirdağ İli Tabiat Parklarında Sosyo-Ekonomik Analizler*” Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu.
- Uzun G, Altunkasa M F (1991) Rekreatyonel planlamada arz ve talep. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yardımcı Ders Kitabı Genel Yayın No:6, Yayın no: 1, Adana
- Uzun, S. 2005. *Kırsal Ve Kentsel Alanlardaki Parklarda Kullanıcı Memnuniyeti; Gölcük Orman içi Dinlenme Alanı ve İnönü Parkı Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Varol, Ö. (2003). Flora of Başkonuş Mountain (Kahramanmaraş). Turkish Journal of Botany, 27 (2),117-139.Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tbtbotany/issue/11834/141384>
- Yalçın, G., 2007. *Çiftlik İlçesi (Niğde) Doğal, Kültürel, Coğrafya Araştırmaları ve Ekoturizm Potansiyeli*, Yüksek Lisans Tezi, 141s. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yalçınalp, E., 2005. *Trabzon’da Bazı Turizm Merkezleri Ölçeğinde Yayla Turizminin Ekoturizm Kapsamında İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, 114s. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Yılmaz H. (2010), “Artvin Kenti ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi”, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi 20-22 Mayıs 2010 Cilt: IV Sayfa: 1595-1605.
- Yılmaz, H., 2008. *Turizm Çeşitlendirmesi Kapsamında Ekoturizmin Ürünü Olarak Tatil Çiftlikleri: Türkiye’deki Tatil Çiftliklerine Yönelik SWOT Analizi*, Doktora Tezi, Afyon- Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Yılmaz, H., Yılmaz, S., Demircioğlu Yıldız, N., 2003. Kars Kent Halkının Rekreatif Talep ve Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Derg.* 34 (4), 353-360.
- Yılmaz, Z., (2019) “*Abant Gölü Tabiat Parkı’nda Ziyaretçi Harcamalarının Sosyoekonomik Analizi*”, Yüksek lisans tezi, 129s. İstanbul.
- Yüksek T, Cengiz T, Yüksek F (2008) Doğal alanlarda festival etkinliklerinin korunakullanma açısından değerlendirilmesi: Kafkasör kültür, sanat ve turizm festivali örneği. *Ekoloji Dergisi*, 17 (67) 37-45
- Zhang, H., Chen, B., Sun, Z., Bao, Z., 2013. Landscape perception and recreation needs in urban green space in Fuyang, Hangzhou, China. *Urban Forestry & Urban Greening*. 12(1), 44-52.

EKLER

Ek. 1. Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yeri Değerlendirme Anket Formu

Figure 0-2

Ülkemizde bulunan tabiat parkı orman içi dinlenme yerlerinin yönetsel ve ekonomik olarak daha iyi seviyelere getirilmesi ve bir daha ki ziyaretinizden daha memnun ayrılmanız için bu anket çalışmamıza 5 dakikanızı ayırır mısınız? Buradan elde edilen veriler, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı öğrencisi Leyla BOZKURT'un Yüksek Lisans tezinde kullanılacaktır.

SORU 1 - Cinsiyetiniz nedir?

Erkek Kadın

SORU 2 - Hangi yaş grubundansınız?

18 yaş altı 18-24 25-34 35-44 45-54 55-64 65 yaş üstü

SORU 3 - Eğitim durumunuz nedir?

İlköğretim Ortaöğretim Lise Üniversite Yüksek Lisans/Doktora

SORU 4 – Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerinin varlığını nereden öğrendiniz?

İnternette Arkadaşlardan Turizm Bürolarından

Kitle İletişim Araçlarından (TV,Gazete vb.) Diğer(Belirtiniz)

SORU 5 – Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine kaç km mesafeden geldiniz?

0-30 km. 31-50 km 51-100 km. 101-200 km. 201 km. den daha uzak(Belirtiniz)

SORU 6 – Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerini niçin tercih ettiniz?

Yakın olduğu için Merak ettiğim için Tesadüfen Dinlenme amaçlı Diğer(Belirtiniz)

SORU 7 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerini tercih etmenizdeki etkili olan faktörler nelerdir?

1) Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine olan ulaşım kolaylığı

Etkisiz Biraz Etkili Orta Derecede Etkili Oldukça Etkili Çok Etkili

2) Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerinin Kaynak Değerleri

Etkisiz Biraz Etkili Orta Derecede Etkili Oldukça Etkili Çok Etkili

3) Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerinin İçindeki Tesis Ve Hizmet Kalitesi

Etkisiz Biraz Etkili Orta Derecede Etkili Oldukça Etkili Çok Etkili

4) Zevklerin ve Tercihlerin Açısından Ne Kadar Tatmin Edici Buldunuz

Etkisiz Biraz Etkili Orta Derecede Etkili Oldukça Etkili Çok Etkili

5) Diğer Belirtiniz.....

SORU 8 Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine ne kadar sıklıkla geliyorsunuz?

Yılda bir kez Yılda 2 kez Yılda 3-4 kez Yılda 4 den fazla Çok nadir

SORU 9 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine kaç kişi geldiniz?

Tek 2-3 kişi 4-5 kişi 6-7 kişi Diğer(Belirtiniz)

SORU 10 – Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine gelirken direkt mi geldiniz? Yoksa bir yerde konaklayarak mı geldiniz? Eğer cevabınız bir yerde konaklayarak ise en son konakladığınız yer ve süresi nedir?

Direkt : ()

Konaklayarak : () Konakladığınız yer ve süresi:?

SORU 11 Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine ulaşımı nasıl sağladınız?

Otomobil Otobüs Uçak Minibüs Diğer(Belirtiniz)

SORU 12 Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerinde ne tür etkinlikler yapıyorsunuz?

Dinlenme Spor Fotoğraf çekme Hayvan ve bitki gözlemleme-öğrenme ()
Diğer(Belirtiniz)

SORU 13 –Başkonuş Yaylası Mesire alanına girerken kişi sayısına mı yoksa araç sayısına göre mi ücret ödediniz ? Ödediğiniz miktar nedir ?

Araç

Kişi sayısı

SORU 14 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerini tekrar ziyaret etmeyi düşünür müsünüz? Cevabınız Hayır ise nedeni nedir?

Evet :

Hayır : Nedeni?

SORU 15 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerini tekrar ziyaret etmek istediğinizde beklentileriniz ve görmek istedikleriniz nelerdir?

CEVABINIZ:

SORU 16 - Hangi Sektörde Çalışıyorsunuz?

Emekli Çalışmıyorum Kamuda Çalışan Öğrenci Özel Sektörde Çalışan

SORU 17 - Aylık Geliriniz Nedir?

1000 TL'den az 1001-1500 TL. 1501-2000 TL. 2001-3000 TL. 3001-4000 TL. 4001-5000 TL. 5001-7500 TL. (7501-10000) 10000 TL ve üzeri

SORU 18- Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine ulaşmak için ortalama ne kadar harcama yapmaktasınız?

CEVABINIZ:

SORU 19 – Giriş ücretleri sizin isteğinize bırakılsaydı hangi aralıklarda ödeme yapmak isterdiniz ?

Ücretsiz 5TL 10 TL 15 TL 20TL 25TL 30TL ve üzeri

Eğer Yanıtınız ücretsiz ise bunun gerekçelerini açıklar mısınız?

Soru 20 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yeri'ne Girişte yapmış olduğunuz ödeme sonrası alandaki rekreasyonel deneyiminiz nitelik ve nicelik açısından sizi tatmin edecek düzeyde miydi?

Kesinlikle yetersizdi

Kısmen yetersizdi

Kararsızım

Bazı eksiklikler olmasına rağmen yeterliydi.

Tatmin edecek düzeyde yeterliydi

SORU 21 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yerine ailenizle mi geldiniz?

Evet : ()

Hayır: ()

SORU 22 - Çocuklarınız için düzenlenen oyun parklarını nasıl buldunuz?

() Çok Kötü () Kötü () Orta () İyi () Çok İyi

SORU 23 - Nerede İkamet ediyorsunuz?

İli :

İlçesi :

Soru 24 - Başkonuş Yaylası Orman İçi Dinlenme Yeri tesisleri ve unsurları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Konaklama tesisleri arttırılmalı ve geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Alt yapı eksiklikleri tamamlanmalı (ulaşım, su, kanalizasyon vb.)	Gerekli değil	Gerekli
WC, telefon kulübesi, tanıtım levhaları, çöp kutuları, aydınlatma gibi donatı elemanları geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Danışma merkezi ve giriş kontrol noktaları oluşturulmalı	Gerekli değil	Gerekli
Kafe, restoran, çay bahçesi, büfe alanları geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Piknik Alanları geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Gösteri ve toplantı meydanları oluşturulmalı	Gerekli değil	Gerekli
Bisiklet yolu geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Yürüyüş yolları geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Hediyelik eşya ve yöresel yiyeceklerin olduğu satış birimleri geliştirilmeli	Gerekli değil	Gerekli
Festivallerin, yöresel şenliklerin sayısı arttırılmalı	Gerekli değil	Gerekli
Diğer/Belirtiniz		

SORU 25- Başkonuş Yaylası ziyaretinizde memnun kalmadığınız ve sizi rahatsız eden unsurlar nelerdir ?

CEVABINIZ:

SORU 26- Ayrıca eklemek istediğiniz bir görüş ve öneriniz var mı?

CEVABINIZ:

Başkonuş Yaylası Mesire alanımızın daha iyi yönetilmesi amacıyla bu Anket Formuna zaman ayırdığınız için sizlere çok teşekkür ediyoruz.